

Călușa

BIBLIOTECARULUI

Biblioteca UMFST

iulie 1956

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLIKAȚIE A MINISTERULUI CULTURII DIN R. P. R.

CUPRINSUL

	Pag.
— Realizări și lipsuri în activitatea bibliotecilor regionale în primul semestru	1
CONST. ENCIU — Secția muzicală a bibliotecii regionale Ploești	4
— O inițiativă bună	6
CONCURSUL PERMANENT PENTRU CITIREA LITERATURII DE CĂTRE TINERET „IUBIȚI CARTEA”	
— După trecerea unui an	7
BIBLIOTECI RAIONALE ȘI SĂTEȘTI	
LADISLAU FARKAS — O anchetă printre cititorii bibliotecii	9
— Aspecte din difuzarea cărții agrozootehnice în raionul Caracal	11
DIN EXPERIENȚA BIBLIOTECILOR SOVIETICE	
I. CERNEAIEV — În slujba rezolvării problemelor curente	14
K. SILOVA — Intelctualitatea satului în ajutorul bibliotecilor	15
FONDURI PREȚIOASE	
VINGARZAN VIRGIL — Biblioteca „Batthyaneum” din Alba-Iulia	17
JUGAREANU VETURIA — Tiparul și dezvoltarea lui	21
VACZY LEONA — Cărți pentru orbi în biblioteca noastră	25
DISCUȚII	
PRODAN TRAIAN — Considerațiuni privind regulile unitare de descriere a publicațiilor	27
CARTEA ȘI BIBLIOTECA ÎN R. P. POLONA	
DANUTA BIENKOWSKA — Intâlnirile dintre scriitori și cititori	30
ARNOLD SLUCKI — Scriitorul și cititorul	33
BIBLIOTECI DIN ALTE ȚARI	
JORIS VORSTIUS — Din activitatea comisiei bibliotecare, privitoare la problemele de catalogare	34
ȘTIRI DIN LUMEA CĂRȚILOR ȘI A BIBLIOTECILOR	
ION MARIN SADOVEANU — 100 ani de la nașterea lui G. B. Shaw	37
CALENDARUL NOSTRU	39
NE SCRIBU CORESPONDENȚII	42
ÎN ATENȚIA BIBLIOTECARILOR	
— Întrebări și răspunsuri cu privire la noua salarizare a bibliotecarilor	44
—	*
— Adevărată față a Indiei	45
BIBLIOGRAFIE	46

Realizări și lipsuri în activitatea bibliotecilor regionale în primul semestru

Înșăbuirea mărețelor directive ale celui de-al II-lea Congres al partidului, pune sarcini deosebit de importante în fața bibliotecilor din țara noastră.

Planurile de muncă ale bibliotecilor regionale au dovedit că lucrătorii acestor biblioteci au ținut seama de aceste sarcini, concentrându-și activitatea spre sprijinirea îndeplinirii prevederilor celui de-al doilea plan cincinal.

Astfel, spre deosebire de trecut, planurile de muncă oglindesc preocuparea bibliotecilor regionale de a contribui cu toate forțele la răspindirea cărților tehnice și de producție, la introducerea în practică a cuceririlor științei și tehnicii. De asemenea, planurile de muncă reflectă grija lucrătorilor bibliotecilor regionale de a ajuta bibliotecile de la sat să ridice continuu numărul de cititori. În același timp ele vădesc tendința acestor biblioteci de a deveni centre culturale vii ale regiunii, prin buna organizare a muncii bibliografice și metodice, prin dezvoltarea diferitelor sectoare de activitate, și înființarea altora noi, cum ar fi de pildă înființarea de secții muzicale.

Analiza îndeplinirii planului de muncă al bibliotecilor regionale pe primul semestru al anului în curs, scoate la iveală efortul susținut al colectivelor acestor biblioteci, stăruința permanentă pe care au depus-o pentru rezolvarea cu succes a tuturor obiectivelor propuse.

În primul semestru al acestui an, se constată o îmbunătățire simțitoare în munca de răspindire a cărții tehnice și de producție. Bibliotecile regionale s-au orientat just în completarea și achiziționarea cărților tehnice legate de specificul industrial al orașului respectiv, făcând în această direcție o colitură importantă. În prezent, în componența fondului de cărți al acestor biblioteci, 15—20% reprezintă cărți tehnice și de producție.

Un exemplu ni-l oferă biblioteca regională din Galați, care a achiziționat în acest semestru un important număr de cărți care tratează problema construcțiilor navale și tehnica mijloacelor de locomotie navală, cărți de industrie textilă și alimentară. Ele satisfac în bună parte cerințele cititorilor, muncitori la șantierele navale și în alte întreprinderi locale.

În primele 6 luni ale acestui an s-a îmbunătățit și conținutul muncii cu cartea tehnică, care a căpătat un caracter mai concret, mai legat de problemele actuale ale întreprinderilor. Faptul că biblioteca regională din Bacău a organizat o săptămână a cărții tehnice în cadrul căreia ingineri și specialiști au prezentat cărți pe ramuri de producție, dind și consultații, a contribuit la sporirea numărului de cititori din rindul muncitorilor. Tot această bibliotecă a întocmit o listă bibliografică Cartea tehnică în sprijinul oamenilor muncii din sectorul petrolifer, pe care a trimis-o bibliotecii raionale din Moinești însoțită de o scrisoare metodică.

Secția bibliografică a bibliotecii regionale Timișoara și-a concentrat atenția către popularizarea cărților din domeniul metalurgiei prelucrătoare și al electrotehnicii, întocmind liste bibliografice de recomandare și planuri de lectură pentru diferite categorii de muncitori — strungari, lăcătuși, turnători, electricieni — pe care le-a difuzat la I.M.B. și „Electromotor“.

Cu toate rezultatele frumoase obținute în popularizarea și difuzarea cărților tehnice și de producție, nu putem spune că s-a făcut îndeajuns în această direcție. Mai sînt biblioteci unde aceeași muncă lasă de dorit, în sensul că ele nu folosesc toate mijloacele ce le

stau la îndemână pentru a face cunoscute în rindurile muncitorilor și tehnicienilor bogatele fonduri de cărți tehnice de care dispun.

Realizări frumoase se observă și în domeniul creșterii numărului de cititori la sate. În acest sens poate fi citată biblioteca regională din Constanța, care a desfășurat o muncă susținută în vederea intensificării activității bibliotecilor de la sate pentru atragerea de noi cititori. Ea organizează în acest scop, pe baza unui plan lunar, consfătuiri cu bibliotecarii, la centre de raioane.

Alte inițiative pozitive în această direcție au avut și bibliotecile regionale din Ploești, Iași, Orașul Stalin, care organizează acțiuni model la sate.

O inițiativă interesantă este și cea a secțiunii culturale a sflatului popular al regiunii București, care a organizat de curind la Giurgiu o consfătuire cu toți bibliotecarii raionali și sătești din regiune pe tema: Contribuția bibliotecii la transformarea socialistă a agriculturii. Din păcate, slaba organizare a acestei acțiuni a făcut ca ea să nu dea rezultatele dorite.

Faptul că există încă în multe regiuni biblioteci de la sate care-și desfășoară activitatea la un nivel nesatisfăcător, se datorește și lipsei de preocupare a unor biblioteci regionale pentru îndrumarea și sprijinirea bibliotecilor din regiune. Mai sînt biblioteci regionale care fac o muncă formală, mulțumindu-se doar cu date statistice și rapoarte prezentate de bibliotecile raionale asupra activității de la sate.

Analizînd, de pildă, activitatea bibliotecii regionale din Galați, din primele luni ale acestui an, constatăm că din 12 raioane cîte are regiunea, bibliotecarii au îndrumat numai două raioane — Iești și Brăila.

Obiective frumoase în ceea ce privește ajutorarea bibliotecilor de la sate și din sectorul socialist al agriculturii, au fost înscrise în acest semestru și în planul de muncă al bibliotecii regionale din Pitești. Însă preocuparea colectivului acestei biblioteci pentru traducerea lor în viață s-a dovedit insuficientă, ceea ce a făcut ca unilățile vizate să rămînă cu o activitate sub nivelul cerințelor. În luna mai, biblioteca regională din Pitești nu a făcut nici o deplasare pe teren.

O dovadă a lipsei de preocupare a unora din bibliotecile regionale de a mări numărul cititorilor la sate este între altele și faptul că în multe locuri concursul „Iubiți cartea” nu a prins încă viață. În deplasările făcute, bibliotecarii regionali nu s-au preocupat de buna desfășurare a concursului ca mijloc de a stimula cititul și de a spori numărul cititorilor în bibliotecile de la sate.

Un început bun se remarcă în direcția muncii bibliografice a bibliotecilor regionale. În afară de liste de recomandare, consultații bibliografice, planuri de lectură etc. unele biblioteci regionale au început alcătuirea de bibliografii cu caracter local, cum este cazul la bibliotecile regionale din Oradea, Tg. Mureș, Bacău.

O sarcină importantă în acest semestru a bibliotecilor regionale a fost înființarea de secții muzicale. Dacă unele biblioteci au reușit în acest sens, cum este cazul bibliotecii regionale din Ploești, a cărei activitate o redăm în acest număr, în schimb alte biblioteci regionale au făcut prea puțin în această direcție.

Ca și în alte domenii de activitate, rezultatele muncii depind de pregătirea cadrelor. Pentru îmbunătățirea conținutului muncii cultural-educative de masă, majoritatea bibliotecilor regionale au depus eforturi în direcția instruirii și calificării cadrelor de bibliotecari, atît ale bibliotecilor respective cît și a celor din regiune, prin ținerea de seminarii regionale și raionale, organizarea de cursuri scurte sau practica la biblioteca regională, potrivit regulamentelor în vigoare. O verificare a felului cum au fost organizate aceste cursuri s-a putut face și cu prilejul noii salarizări a bibliotecarilor, cînd au fost reexaminare cunoștințele celor încadrați în bibliotecile din sistemul Ministerului Culturii.

Bilanțul activității depuse de bibliotecile regionale pe primele luni ale anului ne îndreptățește să credem că aceste biblioteci au posibilitatea de a îndeplini planurile anuale de

muncă. Este necesar ca acum la jumătatea anului, lucrătorii bibliotecilor regionale să facă o analiză temeinică a felului în care a fost îndeplinit planul de muncă pe primul semestru. Rezultatul acestei analize nu trebuie să se rezume la o simplă constatare a realizărilor și lipsurilor, ci ea trebuie să fie urmată imediat de măsuri practice pentru înviorarea sectoarelor cu activitate slabă.

Tot atât de necesar este ca bibliotecile să procedeze la organizarea semestrială a dărilor de seamă în fața cititorilor, cointeresind astfel și mai mult masele de cititori în activitatea lor.

Este momentul să se dea o mai mare extindere formelor de difuzare și popularizare a cărților tehnice și de producție. Problema constă nu numai în a avea fonduri bogate de cărți tehnice și de a organiza în mod sporadic unele acțiuni de masă, ci a face ca aceste cărți să fie cunoscute și folosite de masele cele mai largi ale muncitorilor.

O cheazășie în această privință o constituie faptul că majoritatea cadrelor de bibliografi ai bibliotecilor regionale au absolvit cursul organizat de I.D.T. la București. Aceste cadre trebuie ajutate și stimulate pentru o cit mai temeinică organizare o muncii de popularizare și difuzare a cărților tehnice și de producție, bazându-se în activitatea lor pe un colectiv larg de specialiști din cele mai variate domenii.

Problema principală pentru bibliotecile regionale rămâne îmbunătățirea conținutului muncii de îndrumare a bibliotecilor din regiune, care în prezent este încă nerezolvată.

Ridicarea activității bibliotecilor de la sate nu se poate realiza fără o cunoaștere temeinică a situației bibliotecilor din regiune. Numai în felul acesta deplasările pe teren își vor atinge scopul — acela de a nu fi superficiale, ajutând într-adevăr la îmbunătățirea activității bibliotecilor vizitate.

Bibliotecile regionale nu vor putea ridica activitatea bibliotecilor de la sate desit prin intermediul bibliotecilor raionale. Se impune deci ca o sarcină urgentă întărirea activității acestor biblioteci pentru îndrumarea bibliotecilor de la sate. În același timp bibliotecile regionale trebuie să dea dovadă de mai multă inițiativă pentru generalizarea experienței înaintate, întocmind în acest scop scrisori metodice care să cuprindă descrierea activității celor mai bune biblioteci de la sate în legătură cu alegerea cititorilor.

Practica a dovedit că de eficacitate și consfăturile organizate pe plan regional și raional.

Ca urmare a adâncilor prefaceri petrecute în anii regimului de democrație populară, o viață nouă pulsează astăzi în toate regiunile țării noastre. Crește în același timp dorința oamenilor muncii de a cunoaște date cât mai ample privitoare la prezentul și trecutul regiunii lor. Bibliotecile regionale au datoria de a satisface aceste cerințe punând la îndemina celor interesați materialele necesare. Orice bibliotecă regională are posibilitatea de a furniza aceste date întocmind un album cu tăieturi din ziare, cuprinzând astfel de materiale, sau un fișier pe această temă. Există biblioteci care dispun de materiale mai vechi în acest sens, care trebuie valorificate prin grija colectivului bibliotecii, ajutat de specialiști.

Activitatea bibliotecilor regionale nu poate fi despărțită de lupta pe care o duce întregul popor muncitor din țara noastră, pentru înfăptuirea mărețelor sarcini în cadrul celui de-al doilea plan cincinal. Bibliotecile regionale pot și trebuie să muncească în așa fel încât să nu rămână în urmă față de cerințele mereu crescînde ale oamenilor muncii, să devină adevărate centre de cultură, să țină pasul cu viața.

SECTIA MUZICALA

a bibliotecii regionale Ploesti

Prof. CONST. ENCIU
din colectivul voluntar al secției muzicale

Secția muzicală a Bibliotecii regionale din Ploești a luat ființă la începutul primului trimestru al acestui an, potrivit directivelor primite din partea Ministerului Culturii.

Organizarea acestei secții corespunde cerințelor tot mai crescânde ale populației ploștene, dornică de muzică și sprijină — alături de orchestra simfonică „Ciprian Porumbescu” și orchestra „Flacăra Prahovei” — munca de educare muzicală și de dezvoltare a gustului pentru muzică a oamenilor muncii din orașul nostru.

Aceasta a făcut ca, în jurul bibliotecii centrale regionale să se închege un colectiv de specialiști și de amatori de muzică, ce și-au oferit în mod voluntar sprijinul lor pentru organizarea și susținerea muncii de educare muzicală a maselor.

În cadrul unei ședințe de lucru, colectivul nostru și-a fixat un plan de muncă pentru primul semestru, potrivit „Regulamentelor de organizare și funcționare ale bibliotecilor din sistemul Ministerului Culturii” pe baza căruiu ne-am propus: să fie colecționate, păstrate și popularizate materialele muzicale, să se păstreze legătura cu cele două orchestre din Ploești și să fie organizate audiții de discuri și concerte-lecții.

Datorită muncii entuziaste a tov. Ionescu Veronel, directorul bibliotecii, care în momentul de față are și responsabilitatea Secției muzicale, întreg colectivul voluntar a fost în permanență mobilizat și antrenat într-o muncă susținută și cu rezultate destul de frumose.

Fondurile Secției Muzicale.

La înființarea ei, noua secție a fost înzestrată cu un prim fond muzical destul de modest, cuprinzând o serie de note muzicale, de cărți despre muzică și de discuri de muzică simfonică și de operă. În cursul lunilor următoare, fondul Secției muzicale a fost completat, astăzi având peste 470 de plăci simfonice și de operă — din muzică clasică universală și sovietică — de muzică populară și a minorităților na-

ționale. De asemenea are două opere întregi: Dama de pică de Ceaicowski și Cneaz Igor de Borodin. În afară de discotecă, fondul cuprinde acum un număr mare de cărți despre muzică, de teoria și istoria muzicii, albume, precum și partituri ale unor opere sau lucrări simfonice. La acestea se adaugă o bogată colecție de reviste și de materiale de presă.

Secția muzicală are o cameră specială cu mobilier și două aparate de radio prevăzute cu pik-upuri.

În vederea întocmirii cataloagelor pentru discuri, și cărți au fost procurate fișele, rămânând ca lucrările de organizare să fie începute după primirea instrucțiunilor din partea Ministerului Culturii.

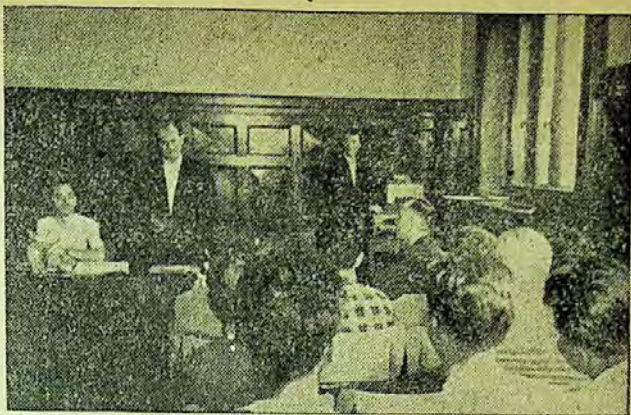
Manifestări de masă

Pentru a putea satisface cerințele iubitorilor de muzică, ale oamenilor muncii din Ploești, colectivul Secției noastre a socotit că este necesară întocmirea unui ciclu de manifestări muzicale de masă.

La Studioul Central de Radioficare, odată pe săptămână, au fost prezentate medaliaone muzicale sau lecturi cu ilustrație muzicală de către membrii colectivului nostru. Putem cita, dintre ultimele acțiuni, montajul literar-muzical *Romeo și Julieta* pe muzică de Ceaicowski și Prokofiev sau lectura schiței *Caracterul rus* de Alexei Tolstoi, pe fond muzical. Aceste acțiuni au sporit numărul celor ce doreau să-și îmbogățască cunoștințele în acest domeniu și în același timp i-a atras către Secția muzicală a bibliotecii. Am văzut că, pentru educarea publicului, trebuie să pornim de la manifestări care să-l atragă. de la prezentarea unui compozitor cu cele mai caracteristice opere ale lui, la muzica cerută de ascultători și gradat să ajungem la concerte-lecții pe teme.

Potrivit acestui plan, prima manifestare a Secției muzicale a fost aceea din martie 1956, închinată lui Beethoven. După prezentarea vieții și împrejurărilor grele în care și-a compus nemu-

ritoarele sale opere, prezentare însoțită de ilustrație muzicală, au fost explicate și apoi audiate selecțiuni din Concertul pentru vioară și orchestră și Simfonia IX-a. Această serată muzicală s-a bucurat de un mare succes. Au fost de față 130 de oameni; la sfârșit au fost date răspunsurile la numeroasele întrebări puse de cei de față. Au fost necesare câteva ilustrații muzicale suplimentare. Intrucît problemele nu au putut fi epuizate atunci, la cererea unor auditori a trebuit să repetăm, în altă serată muzicală, concertul nostru.

Aspect de la o manifestare a secției muzicale

Incurajați de acest succes, ne-am propus să ne organizăm și mai bine munca. Deoarece unele teme coincideau cu acelea prevăzute în planul de muncă al regiunii ARLUS, care-și propunea popularizarea compozitorilor ruși și sovietici și a marilor interpreți sovietici, am hotărât să ducem o muncă comună. Ne-am planificat zece concerte pe plăci de patfon: opt medaliaone (Glinka, Borodin, Musorgski, Rimsky-Korsakov, Ciaikovski, în două ședințe, Răhmaninov și Hacıaturian) și două concerte consacrate marilor interpreți sovietici, David Oistrach, Emil Ghilels și Lev Oboirin. Primele două acțiuni propuse au fost organizate.

Concertele sînt programate săptămînal, joia, la orele 18,30 și au loc în sala de festivități a Palatului Culturii. Expunerile respectă linia fixată, dintru început: au un caracter literar, îmbogățesc cunoștințele teoretice și ilustrează legătura dintre muzică și celelalte domenii ale artei (literatura, plastica) și, mai ales, legătura dintre muzică și viață. Expunerile sînt făcute numai de specialiști bine documentați, cunoscători ai problemelor care pot da în același timp și răspunsuri la întrebările puse de participanți. Ne bucurăm faptul că sala de audiții este plină și observăm că un nucleu de participanți strînge în jurul lui și alți tovarăși.

Colectivul nostru a avut de împlinit încă dintru început o serie de greutăți și a avut o serie de lipsuri, care e necesar să fie cit mai repede lichidate.

Cred că nu ne-am ocupat suficient de popularizarea acțiunilor noastre în cele mai largi mase populare, deși am folosit

Stația de radioficare a orașului și afișajul; presa locală nu a fost folosită și nici organizațiile de masă.

O greutate mare o întîmpinăm din cauza aparatelor de radio care nu sînt suficient de selective, ca să ne sprijine ilustrația muzicală a expunerilor.

Discoteca nu este destul de bogată și din cauza lipsei unui mobilier adecvat, discurile nu au putut fi clasificate în mod științific. Se simte lipsa unui fișier pe teme, pe probleme și chiar pe autori. Din această cauză discurile, notele muzicale și secția noastră nu sînt suficient cunoscute și folosite de un cerc mai larg de cunoscători și amatori de muzică; sînt folosite doar într-o mică măsură de orchestrele din Ploești. Se simte de asemenea lipsa unei activități bibliografice a secției noastre, care să sprijine utilizarea materialelor ce se află în bibliotecă. În acest sens, biblioteca regională trebuie să acorde mai multă atenție acestei probleme care aparține activității sale; pentru aceasta ar fi necesar ca secția muzicală să aibă un salariat care prin pregătirea lui să facă față sarcinilor ce-i revin.

Pentru viitor ne-am propus să invităm la concertele-lecții interpreți ai diferitelor instrumente muzicale sau corul Sfatului popular, care să ne ajute la ilustrarea expunerilor.

Munca noastră — pornită cu atîta entuziasm și cu avîntată dorință de a sprijini revoluția culturală — trebuie să fie sprijinită mai mult de organele de resort care prin îndrumări concrete și organizarea de schimburi de experiență să poată ajuta dezvoltarea Secției muzicale a Bibliotecii regionale din Ploești.

O INIȚIATIVĂ BUNĂ

Direcția Bibliotecilor din Ministerul Culturii în colaborare cu I.D.T.-ul a organizat un curs pentru calificarea bibliografilor de la bibliotecile regionale, cărora le revine sarcina popularizării cărților tehnico-profesionale și organizarea secțiilor tehnice. Cursul a avut loc la sediul I.D.T. între 9 aprilie — 16 mai a. c. Au participat bibliografi din 14 regiuni.

La terminarea cursului, bibliografii au luat inițiativa de a-și prezenta părerile în scris, cu care ocazie și-au exprimat observațiile lor în legătură cu organizarea și desfășurarea cursului. Copiile acestor păreri au fost înaintate și redacției noastre din care spicuiam câteva din problemele ridicate de bibliografi.

Din felul cum a decurs primul curs de calificare în domeniul cărților tehnico-profesionale, rezultă că el a lărgit orizontul bibliografilor dându-le posibilitatea să stabilească noi metode și forme de activitate pentru atragerea muncitorilor, tehnicienilor și a inginerilor din toate domeniile de activitate la citirea acestor cărți. Lecțiile teoretice și practice au arătat bibliografilor cum să-și organizeze sau să-și reorganizeze secțiile tehnice, să-și completeze în viitor mai just, fondul lor cu cărțile, manualele și revistele de specialitate, conform specificului fiecărei biblioteci. De asemenea, cursanții au avut prilejul să cunoască descrierea și organizarea unor publicații speciale (standarde, brevete, hărți, foi volante, microfilme). În cadrul cursului au fost prezentate în două rânduri ultimele noutăți din domeniul tehnicii. Aceste prezentări au fost apreciate de participanți ca o metodă foarte atractivă care trebuie pusă în practică și la biblioteci pentru a trezi interesul cititorilor spre cartea tehnică și științifică.

S-au luat măsuri de a se asigura bibliografilor o legătură mai strânsă cu filialele I.D.T.-ului, posibilitate care în trecut numai într-o mică măsură a fost utilizată. În acest fel, bibliotecarii din

toate regiunile vor putea colabora cu specialiștii I.D.T.-ului.

Cu toate aceste realizări, acest curs a avut și unele lipsuri. Astfel, analizând felul cum au decurs lecțiile teoretice și practice, numeroși bibliotecari au arătat că multe lecții au fost lipsite de materialul bibliografic, iar acolo unde bibliografia era indicată au fost puse la dispoziția cursanților exemplare insuficiente.

Unii bibliotecari au criticat faptul că a existat o insuficiență preocupare pentru întocmirea lucrărilor bibliografice, deși tocmai o astfel de practică, sub îndrumarea specialiștilor de la I.D.T., ar fi constituit o prețioasă îndrumare în munca lor. Pe întreaga durată a cursului (în cele 32 de zile) s-a întocmit o singură lucrare bibliografică. După părerea multor bibliografi cele cinci lecții care prevedeau întocmirea listelor de recomandare, a referatelor de literatură etc., nu au fost suficiente pentru pregătirea lor temeinică în această direcție.

De asemenea, ar fi fost mai eficace dacă s-ar fi introdus întocmirea unor scurte adnotări a cărților tehnice.

Printre participanți au fost unii care au găsit că organizarea unei consfătuiri cu cartea tehnică la o întreprindere din Capitală cu sprijinul inginerilor de specialitate de la I.D.T. ar fi completat și mai mult caracterul profesional al cursului și ar fi servit drept model bibliotecarilor în activitatea ce o vor depune de acum înainte.

În ceea ce privește seminariile, participarea bibliografilor a fost destul de slabă, datorită faptului că nu au cunoscut dinainte problemele întreprinderilor și ale uzinelor din regiunile respective pentru a-și fi întocmit referatele și toate lucrările conform cu profilul acestora.

Trebuie spus totuși că acest curs pentru calificarea bibliografilor a fost o inițiativă bine venită și ar fi de dorit să se producă și altele asemănătoare dând posibilitate și altor bibliotecari de a se califica în domeniul bibliografiei.

CONCURSUL PERMANENT

pentru citirea literaturii de către tineret

„IUBIȚI CARTEA”

DUPĂ TRECEREA UNUI AN

S-a împlinit în cursul lunii mai a. c. un an de la apariția Hotărârii Biroului C.C. al U.T.M. cu privire la organizarea concursului permanent pentru citirea literaturii „Iubiți cartea”.

Condițiile de participare și de obținere a inșignei „Prieten al cărții” au arătat de la început caracterul de masă al acestei acțiuni care urmărește să apropie cât mai mult tineretul de carte, să-i formeze deprinderea de a citi pe scriitorii clasici și contemporani de a-i dezvolta facultatea de a analiza cărțile precum și gustul literar și artistic.

Din primele zile de la apariția Hotărârii Biroului C.C. al U.T.M., care a găsit un larg ecou în rîndul tinerilor de la orașe și sate, concursul a cunoscut un larg aflux de participanți. Curînd el a depășit cadrul inițial, antrenînd alături de tineri, cetățeni de toate vîrștele, cu cele mai diferite ocupații.

Numai în regiunea Ploești, pînă la începutul lunii septembrie 1955, numărul participanților în fiecare raion se ridica între 1500—1800. În aceeași perioadă, în altă parte a țării, în raionul Negrești, regiunea Baia Mare, erau înregistrați peste 1750 participanți.

Succesele dobîndite se datoresc în bună parte și activității însuflețite a bibliotecarilor. Folosind metode variate pentru popularizarea concursului, ducînd o muncă susținută cu cititorii, ei au reușit să atragă la concurs un număr tot mai mare de tineri și vîrstnici.

Analiza muncii desfășurată de bibliotecari de la începutul anului 1956, arată că elanul manifestat în prima perioadă a concursului pentru atragerea de participanți a slăbit mult. Desigur că unele biblioteci continuă cu aceeași perseverență munca în cadrul concursului, cum

este biblioteca regională din Timișoara, care numai în cursul primului trimestru al acestui an a înșcris peste 700 de participanți sau biblioteca regională din Tg. Mureș care în aceeași perioadă a înșcris 657 participanți, dar asemenea exemple sînt, din păcate, prea puține. Acest lucru reiese din faptul că pînă la 30 mai a. c., la majoritatea bibliotecilor, numărul participanților înșcrși la concurs nu depășea decît cu foarte puțin numărul înregistrat la sfîrșitul anului trecut. Astfel, biblioteca regională din Craiova a înșcris în primele trei luni ale anului numai 20 de participanți, iar la biblioteca regională Baia Mare, numărul acestora a sporit în luna aprilie doar cu 6.

Starea aceasta de lucruri ne arată că unii bibliotecari au considerat concursul ca o campanie și nu ca o acțiune permanentă care trebuie să capete o extindere din ce în ce mai mare, să determine sporirea numărului de participanți. În tot mai multe locuri, ca la biblioteca regională din Orașul Stalin, bibliotecarii au început să-și neglijeze sarcina de a urmări lectura participanților, neglijență ce are drept rezultat faptul că prea puțini din cei înșcrși la concurs citesc sistematic bibliografia necesară.

Lipsa de preocupare a bibliotecarilor de a lărgi cercul concurenților se vede și în legătură cu manifestările de masă organizate în jurul cărților din bibliografia obligatorie și la alegere. Deși în mai toate bibliotecile se organizează ghicitori literare, recenzii sau consfătuiri asupra unor asemenea cărți, totuși nu se observă rezultate concrete, datorită faptului că bibliotecarii nu urmăresc ca cei prezenți să fie atrași spre concurs. Un astfel de exemplu ni-l oferă

biblioteca Sfatului popular al Capitalei care în ciuda manifestărilor de masă organizate pentru concurs, a înscris un număr redus de participanți.

Felul în care sînt organizate și decurg, discuțiile finale joacă un rol important în buna desfășurare a concursului. Răspunzînd cererilor venite din partea cititorilor, cele mai multe din bibliotecile noastre au trecut la organizarea discuțiilor finale. În unele biblioteci, ca la cea raională din Botoșani, pentru a se putea face față acestor cerințe, discuțiile finale se țin în fiecare săptămînă. La numeroase biblioteci însă, din care amintim bibliotecile raionale din Făgăraș-regiunea Stalin, Sînnicolau Mare-regiunea Timișoara, Roșiorii de Vede și Turnu Măgurele-regiunea București, nu s-a dat nici pînă astăzi curs cererii concurenților de a se începe discuțiile finale. O astfel de atitudine duce la o frînare a entuziasmului celor ce vor să devină purtători ai insignei „Prieten al cărții”.

Uneori însă, discuțiile finale s-au purtat la un nivel scăzut, ceea ce nu a permis o verificare judicioasă a participanților. Au fost și cazuri cînd s-a acordat cu prea mare ușurință insignei „Prieten al cărții” datorită toamei superficialității discuțiilor finale. Ce fel de apreciere a putut face, de pildă, comisia de la biblioteca populară nr. 9 din Capitală, care a lăsat la libera alegere a candidaților cărțile de care să vorbească? Și din păcate acest lucru se întîmplă în multe biblioteci.

Modul defectuos în care se desfășoară discuțiile finale se datorează de multe ori componenței nesatisfăcătoare a comisiilor — alcătuite uneori în grabă și fără respectarea instrucțiunilor privind componența lor, alte ori superficialității și lipsei de interes a membrilor din comisie care nu se îngrijesc să cunoască cărțile ce urmează să le discute cu cei ce se prezintă în fața lor.

Influentează nefavorabil interesul maselor pentru concurs și lipsa insinelor. Deși C.C. al U.T.M. a trimis pe teren un număr apreciabil de insigne, ele stau fără nici o întrebuințare la comitetele regionale sau raionale U.T.M. în timp ce candidații reușiți în multe orașe și sate la discuțiile finale nu pot căpăta insigne la care au dreptul.

Dacă concursul „Iubiți cartea” nu a căpătat încă amploarea cuvenită, o vină poartă și C.C. al U.T.M. care nu a întreprins nimic care să învioreze activitatea comitetelor regionale și raionale U.T.M.

în domeniul concursului. Este elocvent faptul că în raionul Gurahonț, la o ședință a comisiei de concurs, cel mai puțin informat despre mersul concursului în raion, s-a dovedit a fi secretarul cu propagață și agitația a comitetului raional U.T.M. Dezinteresul unor organe U.T.M. pentru concurs reiese și din faptul că la Oradea, la o ședință a comisiei orașenești de concurs a lipsit reprezentantul comitetului U.T.M. oraș.

De altfel, nici Ministerul Învățămîntului și C.C.S. care ajută C.C. al U.T.M. în organizarea concursului nu s-au interesat de cît în prea mică măsură de mobilizarea organelor de resort pentru a activa mai susținut în cadrul comisiei de concurs. Din această cauză, în cele mai multe locuri, comisiile de concurs există doar pe hirtie.

Comisia centrală de organizare a concursului, care trebuie să ajute la buna lui desfășurare nu s-a întrunit niciodată în anul ce s-a scurs pentru a analiza desfășurarea concursului și pentru a lua măsurile necesare.

Pentru ca într-adevăr, concursul „Iubiți cartea” să capete un caracter cît mai larg, C.C. al U.T.M. — cu participarea celorlalte instituții interesate în buna desfășurare a concursului — ar trebui să organizeze consfătuiri regionale, ceea ce ar permite să se cunoască situația în fiecare regiune și să se ia măsurile corespunzătoare pentru ridicarea nivelului activității în cadrul concursului.

Tot așa ar fi necesară stimularea celor ce se evidențiază prin munca depusă în cadrul concursului. De mai multă operativitate trebuie să dea dovadă comisia centrală în direcția îmbunătățirii conținutului listelor bibliografice ale concursului, care au rămas în urmă față de numeroasele și valoroasele apariții din ultimul an.

O problemă care trebuie urgent rezolvată este și cea a materialelor de popularizare. Cele editate pînă în prezent, care au adus un real folos în popularizarea și atragerea de noi participanți, au fost tipărite într-un număr insuficient față de nevoile de pe teren.

În timpul care s-a scurs de la inițierea lui, concursul „Iubiți cartea” și-a dovedit pe deplin eficacitatea prin atragerea la carte a unui număr de cititori tineri și vîrstnici. Dar pentru ca el să-și atingă în întregime scopul urmărit și să devină o cauză a maselor largi de oameni ai muncii din țara noastră, sînt necesare eforturile comune ale tuturor celor interesați în buna lui desfășurare.

O anchetă printre cititorii bibliotecii

LADISLAU FARKAS
bibliotecar principal la biblioteca raională
Arad

Minat de dorința unei îmbunătățiri a activității sale, în ceea ce privește îndrumarea lecturii cititorilor și organizarea de manifestări de masă cit mai reușite, colectivul bibliotecii raionale Arad a întreprins în cursul lunii martie a.c., o anchetă în rîndul cititorilor. Ancheta a constat în completarea unui formular cu diferite întrebări. Cu ajutorul întrebărilor s-a urmărit să se afle care sînt scriitorii și cărțile preferate de cititori, temele în jurul cărora doresc aceștia să fie organizate manifestările de masă, pentru ca în funcție de aceste răspunsuri să se poată pune de acord activitatea bibliotecii cu cerințele și nevoile cititorilor.

Ancheta a cuprins un număr de 500 de cititori, ceea ce reprezintă cca. 10% din totalul cititorilor înscrinși pînă în acel moment la bibliotecă pe anul 1956. Au fost solicitați să răspundă la întrebările noastre diferite categorii de cititori: muncitori, intelectuali, casnice, elevi, pensionari. Dintre aceștia 289 au fost bărbați și 211 femei.

La prima întrebare „Care este scriitorul român pe care-l preferați?” ancheta ne-a arătat că preferințele cititorilor se îndreaptă în primul rînd spre clasiicii literaturii noastre (Eminescu, Alecsandri, Creangă, Caragiale, Vlahuță, Coșbuc, Slavici ș.a.), iar dintre scriitorii contemporani spre M. Sadoveanu, Camil Petrescu, Cezar Petrescu, Radu Tudoran ș.a. Mai puțin figurează în răspunsurile primite, scriitorii tineri. În general, cu excepția marilor noștri poeți Eminescu, Alecsandri, Coșbuc, poeții nu figurează aproape de loc între scriitorii preferați.

În lumina acestor constatări, colectivul bibliotecii noastre a tras concluzia că una din sarcinile ce-i revin este aceea

de a populariza cit mai intens operele valoroșilor noștri poeți contemporani cit și a tinerilor noștri scriitori.

Următoarea întrebare a fost: „Care este scriitorul rus sau sovietic pe care-l preferați?” Analizînd răspunsurile primite am constatat că dintre scriitorii ruși preferați, primul loc îl ocupă Lev Nikolaevici Tolstoi, apoi în ordinea numărului de răspunsuri date de cititori Pușkin, Gogol, Cehov, Turgheniev, Lermontov, ș.a.

Dintre scriitorii sovietici, în frunte se află M. Gorki, urmat de I. Ehrenburg, M. Solohov, Makarenko, N. Ostrovski, A. Fadeev, A. Tolstoi, B. Polevoi, K. Fedin, A. Gaidar, ș.a.

Cititorii au indicat pe fișele de anchetă 47 de nume ale scriitorilor ruși și sovietici, ceea ce denotă că operele lor sînt cunoscute și apreciate de cititori.

Cititorii în limba maghiară au avut și ei posibilitatea să se pronunțe asupra scriitorului iubit din rîndurile scriitorilor maghiari. Cei mai preferați scriitori ai acestor cititori sînt Jokai Mor, Moricz Zsigmond, Mikszáth Kálmán, Móra Ferenc și scriitorul contemporan Illés Béla, cunoscut și de către cititorii romîni prin trilogia **Rapsodia Carpaților**.

Din literatura clasică universală, ancheta a dovedit popularitatea lui Shakespeare, Goethe, Balzac, M. Twain, Anatole France, Romain Rolland ș.a.

În partea a doua a anchetei cititorii erau rugați să-și arate preferințele în ceea ce privește tema cărților. Rezultatul răspunsurilor primite ne-a dovedit că ei preferă în primul rînd romanele sociale, apoi cele istorice, de călătorii ș.a.

Ceea ce constituie pentru noi o surpriză este faptul că 248 de cititori, adică aproape 50% din totalul celor ce au

răspuns anchetei noastre, au ținut să arate interesul lor pentru cărțile de știință. Este însă o mare diferență între această constatare și între numărul de cărți de știință eliberate de bibliotecă noastră care reprezintă în medie cca. 15% din totalul cărților citite. Analizând mai bine această situație, colectivul nostru a ajuns la concluzia că s-a ocupat prea puțin de popularizarea cărților de știință pe care le posedă biblioteca. De asemenea, contribuie la menținerea unei circulații scăzute a cărților de știință popularizată și faptul că la noi se editează încă prea puține cărți din acest domeniu ca și acela că cititorii în limba maghiară, care reprezintă o bună parte a cititorilor bibliotecii noastre, nu au la dispoziție destule cărți de știință, din cauză că nu se traduc îndeajuns asemenea cărți din limba română.

Cele arătate mai sus ne impune să ne preocupăm mai mult de popularizarea și difuzarea fondului de cărți de știință existent în bibliotecă, iar pe de altă parte să solicităm editurilor noastre să intensifice editarea a cit mai multe cărți de știință, ca și traducerea lor în limbile minorităților naționale.

În partea a treia a fișei de anchetă ne-am interesat de preferințele cititorilor față de manifestările programate de noi între 15.III.—17.V. ale acestui an.

Varietatea temelor acestor manifestări (Unele aspecte ale folclorului din împrejurimile orașului Arad; Călătorii în inima țării (în l. maghiară); Noile descoperiri ale medicinei și farmacologiei; Despre cartea Tovărășie, prietenie, dragoste; Trecutul orașului Arad în documentele și cărțile contemporane; Despre viața și opera lui M. Sadoveanu; Jozsef Atilla-poet revoluționar) ne-a dat posibilitatea să cunoaștem ce probleme atrag pe cititorii noștri. Observăm interesul mare pentru trecutul orașului nostru, pentru ultimele descoperiri în știință pentru frumusețile patriei noastre (Călătorii în inima țării).

Un fapt care reiese din analiza răspunsurilor date îl constituie acela, că femeile se interesează mai puțin de manifestările noastre de masă decât bărbații. Acesta trebuie considerat ca o latură negativă a activității bibliotecii care și propune să ducă o muncă mai susținută pentru ca în viitor să atragă mai multe femei la manifestările culturale organizate în cadrul ei.

În concluzie, la acest capitol vrem să arătăm că din cei 500 de cititori întrebați, peste 100, adică 20%, și-au manifestat dorința de a participa la câte o manifestare a noastră. Noi credem că dacă biblioteca va organiza manifestări interesante, va reuși cu timpul să atragă tot mai mulți cititori.

În a patra parte a fișei de anchetă s-a cerut părerea cititorilor asupra temelor manifestărilor la care ar dori să participe.

Cercetarea acestui material ne-a furnizat o serie de sugestii prețioase pentru organizarea în viitor a manifestărilor de masă.

Astfel, 133 de cititori au cerut să organizăm manifestări pe tema — „călătorii”; 92 — literatură; 82 — știință în general; 28 — medicină; 26 — fizică și chimie; 17 — tehnică; 14 — situația internațională.

De asemenea, alți cititori și-au manifestat dorința de a se organiza manifestări de masă privind probleme de istorie, de muzică, astronomie, etc., precum și o serie de probleme cu un variat caracter local.

Peste 20 de cititori au cerut să se vorbească despre problema atomului și un număr destul de mare se interesează de zborul interplanetar.

Statistica de mai sus ne arată că cititorii se sînt la fel de necesare manifestările cu caracter științific, cit și cele literare.

Încă și astăzi multe biblioteci organizează numai manifestări literare. Cu excepția temelor agrotehnice la sate, celelalte probleme științifice și de cultură generală sînt lăsate pe seama S.R.S.C.-ului. Ori aceasta nu este just. Anchetele noastre au vădit că în afară de manifestările literare, bibliotecile pot și trebuie să organizeze cu ajutorul colaboratorilor, împreună cu S.R.S.C. sau alte instituții culturale și de artă, manifestări științifice sau de cultură generală.

Bibliotecile trebuie să devină centre în jurul cărora să se desfășoare activitatea culturală și științifică din localitățile respective. E necesar ca cititorii să știe că la bibliotecă pot primi ajutor și îndrumări în munca lor, în cercetările lor, pot primi răspuns la întrebările pe care și le pun și pe care le pune viața, răspunsuri în legătură cu ultimele descoperiri ale științei și tehnicii, cu situația internațională etc.

Rezultatele acestei anchete constituie pentru noi un prețios ajutor în muncă. Folosirea lor în practică va contribui la îmbunătățirea activității noastre.

Aspecte din difuzarea cărții agrozootehnice în raionul Caracal

Raportul de activitate al C.C. al P.M.R. la Congresul al II-lea al partidului a trasat oamenilor muncii din agricultură sarcina realizării unei considerabile creșteri a producției agricole, vegetale și animale.

Înfăptuirea acestei sarcini însemnate cere și contribuția bibliotecilor de la sate. Ele trebuie să așeze în centrul activității lor răspîndirea pe o scară cit mai largă a cărților agrozootehnice care lămuresc și ajută oamenilor muncii de pe ogoare la însușirea și aplicarea metodelor înaintate de lucru în agricultură. Analiza muncii desfășurate în această direcție de bibliotecile de la sate din cuprinsul raionului Caracal, regiunea Craiova, a scos la iveală faptul că multe din ele și-au orientat activitatea spre o strînsă legătură cu viața satului, cu sarcinile politice partidului la sate, desfășurînd o rodnică muncă de popularizare și difuzare a cărții agrozootehnice.

Iată bunăoară biblioteca satească din comuna Traian. Merită să fie relevată frumoasa inițiativă a bibliotecarei Elisabeta Drăgoi de a amenaja în fața localului bibliotecii un panou intitulat „Citiți următoarele cărți“ care cuprinde — după sfaturile agronomului — titlurile unor cărți și broșuri legate de etapa lucrărilor agricole în curs. De asemenea, odată cu începerea lucrărilor agricole cînd țărani muncitori sînt ocupați la cîmp, biblioteca a organizat colportajul de cărți agrotehnice la casele țăranilor muncitori avînd ajutorul membrilor corpului didactic.

Rezultatele muncii depuse de această bibliotecă se oglîndește în procentul ridicat de cărți agrotehnice difuzate care se ridică la 20% din totalul cărților împrumutate.

Biblioteca căminului cultural din comuna Dobrosloveni, organizează regulat, cu ajutorul agronomului, unele manifestări de masă în jurul cărților agrotehnice legate de culturile principale practicate în comună, reușind astfel să-și facă din rîndul țăranilor muncitori un număr însemnat de cititori ai cărții agrotehnice. De un deosebit succes s-a bucurat consfătuirea asupra cărții *Să aplicăm metode avansate în cultura porumbului* de Gh. Valuță și N. Șerbănescu. Mulți cititori ca Petre Lungu, Toma Alinuț, Ion Năstase ș. a. au împrumutat de la bibliotecă această carte, cerînd apoi sfatul agronomului pentru a aplica cele citite în broșură.

De asemenea, și în comuna Gostavăț, biblioteca căminului cultural organizează numeroase acțiuni de masă pentru popularizarea și difuzarea cărții agrozootehnice. A devenit un fapt obișnuit pentru anumiți țărani muncitori ca Ilie Stan, Iancu Ion, Dumitru Stan ș. a. să treacă regulat pe la bibliotecă, spre a se interesa de cărțile agrotehnice nou sosite. Astfel, cînd la bibliotecă a sosit lucrarea *Prășitul* de ing. V. Birnaure, cele trei exemplare au fost insuficiente pentru cei dornici să o împrumute. În același timp bibliotecă se preocupă de a împrumuta acestor cititori cărți care-i pot lămuri că aplicarea metodelor agrotehnicii avansate poate da cele

mai bune rezultate pe suprafețe întinse, contribuind ca mulți din ei să se înscrie în cele două întovășiri existente în comună.

Dar nu toate bibliotecile de la sate din raionul Caracal pot fi socotite că duc o activitate multumitoare în direcția propagandei agrozootehnice. Sint biblioteci, ca de pildă cea sătească din comuna Stoenești, cele ale căminelor culturale din comunele Vlădila, Deveselu, Radomir, ș.a., unde activitatea în această privință se rezumă la imprumul de cărți la sediul bibliotecii și aceasta numai la cererea cititorilor. În comuna Stoenești, de pildă, lipsa de preocupare a bibliotecarului, Victor Chiriță a dus la situația ca din totalul de 690 cărți eliberate pînă la data de 30 mai a.c. abia 22 să fie agrozootehnice.

O situație asemănătoare se prezintă în majoritatea bibliotecilor din gospodăriile agricole colective, ca, de pildă, la Stoenești sau la cea din comuna Fărcașele, unde biblioteca funcționează în biroul președintelui, etc.

Activitatea nesatisfăcătoare a multor biblioteci se datorează concepției greșite a bibliotecarilor că în privința propagandei agrozootehnice lucrurile trebuie lăsate să meargă de la sine, fără ca biblioteca să caute prin diferite metode să dezvolte interesul țăranilor muncitori pentru acest fel de lectură. Așa se explică de ce în comuna Fărcașele, unde bibliotecarul, Grigore Bezede, învățător, duce în general o frumoasă activitate, totuși în primele 5 luni ale anului în curs n-a difuzat decît 10 cărți cu caracter agrozootehnic.

Rezultate cu totul nesatisfăcătoare sînt și în alte locuri unde bibliotecarii duc o muncă superficială pentru răspîndirea cărții a-

grozootehnice. Un exemplu elocvent este cel al bibliotecii sătești din comuna Dioști. Din răsfoirea registrului de evidență zilnică a acestei biblioteci se constată că aci s-au organizat recenzii de cărți agrozootehnice și lecturi în colectiv a unor asemenea cărți. Cu toate acestea, datorită modului superficial în care acțiunile au fost organizate, procentajul cărților agrozootehnice nu atinge nici 3% din totalul cărților difuzate.

Nu este mai puțin adevărat că munca de difuzare și popularizare a cărții agrozootehnice este împiedicată și de unele greutăți.

Una din acestea o formează aprovizionarea defectuoasă a bibliotecilor de către C.L.D.C. regional. Intilnim în multe biblioteci cărți care nu sint legate cu nimic de specificul local, sau nu corespund nivelului cititorilor de la sate. Iată un exemplu:

În ultimul stoc de cărți primit de biblioteca sătească din comuna Stoenești și de cea a căminului cultural din comuna Fărcașele, figurează lucrările. *Fiecare tractor poate executa 1000 hantri anual fără reparații* de V. Voichiță (la Stoenești 4 exemplare) *Asigurarea și verificarea calității reparațiilor la tractoarele I.A.R.-23 și K.D.-35* de S. Table și Gh. Mînzărescu, *Mașina de plantat cartofi în cuiburi dispuse în patrat S.K.G.-4* de S. A. Gherasimov, *Călăuza combinerului* de P. Căprărescu, deși în raza comunelor menționate nu există nici un fel de S.M.T. sau G.A.S. În schimb biblioteca căminului cultural din comuna Dobrosloveni, unde există un G.A.S. și unde se simte nevoia unor cărți legate de munca tractoriștilor, a primit numai cîte un exemplar din lucrările *Asigurarea și verificarea calității reparațiilor la tractoarele*

J.A.R.-23 și K.D.-35 și Mașina de plantat cartoși în cuiburi dispuse în patrat S.K.G.-4. Mai mult chiar, la Stoenești s-au mai primit încă 3 exemplare din broșura *Să cultivăm cit mai bine cașii și piersicii* de Gr. Mihăiescu, deși cele două exemplare ale acestei lucrări existente mai de mult în bibliotecă erau suficiente pentru nevoile cititorilor respectivi, întrucit în comună pomicultura are un caracter foarte restrâns. În alte comune ca Fălcoiu, de pildă, bibliotecile duc lipsa cărților agrozootehnice legate de principalele ocupații ale locuitorilor din comună.

La slaba muncă de difuzare a cărții agrozootehnice contribuie și lipsa de sprijin în multe comune, din partea intelectualilor din sat.

Biblioteca raională din Caracal (bibliotecar șef Silvia Oprea) este în bună parte răspunzătoare de situația existentă în raion. Până la data de 30 mai a. c. lucrătorii bibliotecii au făcut numai 14 zile de muncă de îndrumare pe teren. În cele mai multe cazuri această muncă s-a redus la o vizită între două trenuri, astfel că bibliotecarii respectivi nu au putut primi ajutorul așteptat pe care de altfel îl solicită tot mai mulți dintre ei. Și deși cunoștea situația proastei aprovizionări cu cărți a bibliotecilor de la sate, biblioteca raională nu a întreprins nimic pentru soluționarea acestei importante probleme, nesezînd C.L.D.C. regional și biblioteca regională de necesitățile bibliotecilor din cuprinsul raionului. Ba mai mult: la biblioteca raională există 1200 cărți agrozootehnice, cele mai multe legate de specificul raionului, care stau însă în rafturi în loc să fie trimise — prin intermediul bibliotecilor mobile — acolo unde se simte lipsa lor.

O vină serioasă pentru insuficiența preocupare a bibliotecii raionale pentru ajutorarea și îndrumarea bibliotecilor de la sate în direcția popularizării cărții agrozootehnice, revine și secției culturale raionale (șeful secției, Visarion Varga) care s-a interesat în mică măsură de activitatea acestora.

*

Ținînd seama de lipsurile din activitatea bibliotecilor de la sate, secțiunea culturală și biblioteca raională au datoria să ia măsurile necesare pentru cît mai grabnică lichidare a tuturor lipsurilor, astfel ca fiecare bibliotecă să poată deveni un ajutor însemnat al țărănimii muncitoare în lupta pentru recolte bogate.

Bibliotecile de la sate trebuie să fie îndrumate și sprijinite să folosească metode cît mai variate pentru atragerea țăranilor muncitori spre citirea cărții agrozootehnice, ca și a celor care arată superioritatea muncii în comun.

Acum, în timpul lucrărilor agricole de vară să nu existe bibliotecă de la sate care să nu amenajeze biblioteci mobile la arii, să nu organizeze colportajul unor asemenea cărți la casele țăranilor muncitori. Atenția secției culturale și a bibliotecii raionale trebuie să se îndrepte în mai mare măsură spre îmbunătățirea simfioarei a activității bibliotecilor din gospodăriile agricole colective.

Ajutate și îndrumate, bibliotecile din satele raionului Caracal pot deveni factori activi în mobilizarea și antrenarea țăranilor muncitori la înfăptuirea mărețelor sarcini puse în fața lor de cel de-al II-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român.

DIN EXPERIENȚA BIBLIOTECILOR SOVIETICE

În slujba rezolvării problemelor curente

I. CERNEAIEV

responsabilul bibliotecii comitetului
raional de partid din Kopicin

În raportul C.C. la Congresul XX al P.C.U.S. tov. N. S. Hrusciiov, precum și delegații care au luat cuvîntul, au arătat că principala lipsă din activitatea ideologică este faptul că ea este ruptă de problemele vieții. De aceea, este foarte important ca propagandiștii, agitatorii și bibliotecarii să popularizeze materialele care oglindesc economia raionului, satului, colhozului sau întreprinderii respective. Fiecare bibliotecă sătească trebuie să colecționeze și să sistematizeze fapte interesante și importante din viața colhozului și a raionului respectiv. Biblioteca orașului și biblioteca comitetului orașenesc al P.C.U.S. trebuie să-și procure materialele despre orașul respectiv. Biblioteca comitetului raional de partid și biblioteca raională trebuie să colecționeze materiale despre raion.

Biblioteca comitetului raional din Kopicin, regiunea Tarnopol, R.S.S. Ucraina, caută să vină în ajutorul propagandiștilor și agitatorilor, dîndu-le posibilitatea să țină convorbiri pe teme concrete.

La organizarea convorbirilor, propagandiștii și agitatorii au nevoie de cifre și fapte care arată viața raionului înainte de reunirea la Ucraina sovietică și acum. Se vede astfel, că înainte a funcționat în raion numai o singură școală ucraineană și în prezent funcționează 3 școli medii, 11 școli de 7 ani, 8 școli elementare, în care învață 3628 de elevi. La bibliotecă sînt colecționate date foarte amănunțite despre nivelul cultural ridicat al populației. Așa, de pildă, fiecare colhoz are o stație de radioamplificare, oamenii muncii sînt abonați la 4397 ziare și 2145 reviste. În raion funcționează o casă de cultură, 23 de cluburi sătești, 15 biblioteci sătești, 6 biblioteci de cluburi, 2 biblioteci raionale, un cinematograful și alte

instituții culturale. La bibliotecă există de asemenea date interesante despre situația sanitară din trecut și azi.

O atenție deosebită acordăm colecționării materialelor privitoare la agricultura raionului. Într-un stand special, intitulat „Agricultura socialistă — agricultură mecanizată” se află scheme și tabele care arată că în raion există 15 colhozuri, pe cîmpurile cărora lucrează 61 de tractoare, 28 de combine, 8 combine pentru sfeclă, 6 pentru cartofi și alte mașini.

Un alt stand este intitulat „Mărirea producției de cereale, condiție hotărîtoare pentru dezvoltarea producției animale”. Aci sînt expuse diagrame care arată creșterea porumbului în raion, pregătirea silozurilor și succesele fiecărui colhoz. Un tabel special arată ce echipe au obținut o recoltă bogată de porumb și ce echipe au cules o recoltă slabă. Datorită acestor date, propagandistul poate aduce exemple nu numai despre cele mai bune metode, dar să arate în același timp și cine rămîne în urmă.

Materialele cu privire la creșterea animalelor arată cum este îndeplinit planul de dezvoltare și mărirea a productivității în creșterea animalelor.

Date importante a strîns biblioteca cu privire la producția colhozurilor. Există un tabel care arată ce cheltuieli revin unui colhoz la un litru de lapte, un ou, etc. Colhoznicii raionului nostru sînt în întrecere cu colhoznicii din raionul Podolsk din regiunea Moscova. La bibliotecă sînt date amănunțite despre mersul întrecerii. Propagandiștii și agitatorii folosesc cu plăcere în activitatea lor materialele culese de biblioteca comitetului raional.

Bibliotecile pot să joace un rol important în popularizarea celor mai importante indici în munca colhozului, a fermei și a brigăzii. În raionul nostru.

de pildă, un colhoz a fost destul de bine apreciat. Biblioteca sătească a întocmit un grafic despre acest colhoz. S-a văzut că în ultimul an a scăzut recolta la cereale, la cartofi și sfecla de zahăr. Graficul i-a tulburat pe colhoznici și ei au cerut să se țină o adunare generală în care să se discute posibilitățile mării recoltei pe suprafețele lor.

Un ajutor important acordă colhozurilor, bibliotecile care întocmesc tabele cu indici ai muncilor agricole, ținând în curent pe cititorii care se interesează de această problemă. La ferma colhozului „Kaganovici” bibliotecarul citind o broșură despre experiența frunțașilor în creșterea animalelor, a spus mulgătoarele că creșterea vițelilor revine scump. Mulgătoarele au hotărât să studieze cărțile pentru a ieftini producția lor. Ele s-au adresat bibliotecii regionale cerind să le trimeată o listă cu cărțile cele mai bune în acest sens.

În prezent, toți colhoznicii studiază documentele celui de-al XX-lea Congres al P.C.U.S. Este de la sine înțeles că la ședințele concurilor, la lecturile în colectiv și convorbiri, participanții vor să afle sarcinile concrete care stau în fața colhozului și a raionului lor. Propagandiștii de la colhozurile „Malenkov” și „Timoșenko” precum și alții, vorbesc cu recunoștință despre biblio-

tecile lor sătești care le-au ajutat să culegă datele necesare despre munca colhozurilor, despre planurile de viitor, punându-le la dispoziție graficele și tabelele respective.

Un ajutor important la alegerea materialului local, primesc bibliotecile sătești de la biblioteca comitetului regional de partid care le recomandă ce materiale trebuie să culegă și cum să le aranjeze. În afară de aceasta, la biblioteca comitetului raional se pot găsi materiale despre istoricul diferitelor ramuri ale agriculturii din raion în cadrul celui de-al șaselea plan cincinal, etc.

Un ajutor efectiv pot primi bibliotecile raionale și sătești din partea organizațiilor regionale, a muzeelor, și a direcției propagandei agricole.

Bibliotecile raionale și sătești trebuie să popularizeze pe scară largă articole din ziare, foi de schimb de experiență, date, tabele, grafice și alte materiale care arată viața culturală și economică a raionului, a colhozului și a întreprinderii. Lucrând în acest fel ei vor contribui la mobilizarea oamenilor muncii, la îndeplinirea planurilor de producție.

După revista
„Bibliotekar” nr. 5/1956

Intelectualitatea satului în ajutorul bibliotecilor

K. SILOVA

Bibliotecile noastre sătești și raionale pot să-și îndeplinească cu succes sarcina de popularizare a cărților în rândurile populației numai dacă atrag în jurul lor un larg colectiv de cititori.

Cît de important și folositor este un asemenea colectiv, se poate vedea după exemplul bibliotecilor raionale și sătești din regiunea Molotov.

Biblioteca sătească din Gorsk, raionul Osinsk, a organizat 3 biblioteci mobile pentru deservirea a 2 colhozuri. O bibliotecă este condusă de comsomolistul-agronom Valentin Litvinov. Ea are 73 de cititori care în 1955 au citit multe cărți agricole și de știință popularizată. În raionul Iusvenski, districtul național Komi-Permiaški, activează cu succes o bibliotecă mobilă condusă de Elena Alexandrova Kuznețova, responsabilă clubului ocolului silvic. Într-un interval

scurt, numărul cititorilor a crescut de la 24 la 200. Tovarășa Kuznețova vorbește cu colhoznicii despre cărțile citite și organizează lecturi în colectiv.

La biblioteca sătească din Ostrosk, raionul Ohansk, biblioteca mobilă este condusă din 1946 de Elisabeta Filipovna Kojevnikova. Ea are 218 cititori colhoznici, popularizînd cărți de literatură politică, agrotehnice, de știință popularizată și beletristice.

Multe biblioteci sătești din regiunea Molotov și-au propus să organizeze biblioteci mobile în fiecare centru populat. În această acțiune joacă un rol important colportorii de cărți. Cu dragoste îndeplinește această sarcină. T. I. Haritonova, care în sectorul ei duce cartea în fiecare casă colhoznică.

Multe acțiuni de masă interesante organizează biblioteca raională din Sunksk. Ea ține o legătură strînsă cu

școala și popularizează cartea cu ajutorul profesorilor. Anul trecut a organizat o seară interesantă cu tema „Istoria Suksunskului”. Referatul l-a ținut profesorul de geografie Boris Alexandrovici Panfilov, iar a doua parte a seerii a fost susținută de elevii școlii de mecanizare. Ei au citit fragmente din operele lui D. Mamin-Sibriak și P. Bajov, care oglindesc istoria Uralului.

Un ajutor important acordă bibliotecii profesorul de chimie Lidia Akimovna Ilinskaia. Sub conducerea ei s-a organizat o seară cu tema **Minunile din jurul nostru**; tot ea a ținut conferința cu tema **Prejudecățile religioase și lupta împotriva lor** care a fost ilustrată de exemple concrete. La rîndul său, profesorul de fizică a ținut la bibliotecă o conferință cu tema **Energia atomică și folosirea ei în scopuri pașnice**.

Biblioteca este ajutată și de personalul medical. Nu de mult a avut loc o seară de întrebări și răspunsuri cu tema **Despre păstrarea sănătății la care și-au dat concursul 4 medici**.

Conferințele închinete cărților agrotehnice se țin de obicei cu ajutorul specialiștilor din agricultură.

Astfel conferința cu cititorii pe tema **Porumbul, o cultură cu mari posibilități**, a fost condusă de agronomul L. A. Zueva. Conferențiarul a adus în discuție probleme actuale cum sînt importanța cultivării porumbului, agrotehnica lui și altele.

În majoritatea bibliotecilor raionale și satești din regiunea Molotov s-au ținut consfătuiri pe teme agricole, cu participarea activă a agronomilor, a zootehnicienilor. La biblioteca satească din Deaghinsk s-a organizat o consfătuire cu cititorii asupra cărții lui I. Miliavski: **Colhoznicul savant T. S. Malțev**, iar la biblioteca satească din Filipovsk s-a ținut o consfătuire pe tema **Experiența fruntașă în mulgerea vacilor**, etc.

Cu multă vioiciune decurg discuțiile asupra cărților de literatură în care este descrisă viața fărănimei colhoznice. Biblioteca raională din Sivinsk, împreună cu biblioteca comitetului raional al P.C.U.S. au organizat în 1956 o consfătuire cu cititorii pe tema **Munca colhoznicilor în operele scriitorilor sovietici**. Printre altele a luat cuvîntul și L. P. Lukerina, agronom șef al S.M.T. din Ekaterinsk. Folosindu-se de cuno-

scutele lucrări ale Galinei Nikolaeva, ea a arătat cum tinărul agronom Nastea Kovsova a luptat cu perseverență pentru o recoltă bogată la colhozurile înapoiate și și-a atins scopul.

Cuvîntarea ei a ajutat la înțelegerea legăturii care există între opera literară și problemele vieții.

Satul Verh-Davidov, centrul colhozului „În amintirea lui Kalinin” are un club, stațiune electrică și o stație de radioficare. Biblioteca satească deserveste peste 500 de cititori. În anul trecut ea a organizat o consfătuire cu cititorii la care au participat peste 200 de oameni precum și trei seri literare, toate cu ajutorul colectivului voluntar.

Totuși nivelul muncii culturale la sate rămîne încă în urmă față de cerințele crescînde ale colhoznicilor. În legătură cu aceasta a avut loc o adunare a intelectualilor din sovietul sateesc din „Verh-Davidov” la care s-a discutat despre înlăturarea lipsurilor din activitatea cultural-educativă. Participanții au adus multe propuneri interesante pentru îndeplinirea hotărîrilor Congresului XX al P.C.U.S. cu privire la îmbunătățirea activității instituțiilor culturale de la sate.

Adunarea a adresat un apel către întreaga intelectualitate din regiune în care se spune:

„Discuțind sarcinile care stau în fața noastră, am văzut că putem participa și mai activ la organizarea activității culturale-educative la sate, să îmbunătățim propaganda cărții prin organizarea lecturilor în colectiv, a convorbirilor și a consfătuirilor cu cititorii, să muncim în așa fel ca în fiecare familie colhoznică să fie cititorii ai bibliotecii”.

„Ne adresăm intelectualității regiunii cu apelul de a participa activ la desfășurarea activității cultural-educative la sate, de a ajuta organizațiile de partid, sovietele satești și conducerile colhozurilor la rezolvarea cu succes a sarcinilor politico-economice puse de congresul XX, al P.C.U.S. în fața poporului sovietic”.

Fără nici o îndoială că participarea zilnică a intelectualității satului la activitatea bibliotecilor raionale și satești va ridica în mod simțitor nivelul activității bibliotecarilor din regiune.

După revista „Bibliotekar” nr.5/1956.

FONDURI PREȚIOASE

Biblioteca „Batthyaneum” din Alba Iulia

VINGARZAN VIRGIL
directorul bibliotecii

În unghiul de nord-vest al cetății în formă de stea, care se numește astăzi Alba Iulia și care în decursul vremurilor a avut mai multe denumiri, (Apullum, Bălgrad, Gyulafehérvár, Alba-Carolina, Karlsburg, Karolyfehérvár) se află o clădire măreață, asemănătoare unei fortărețe de pe timpurile vechi. Acest impozant edificiu este vechea biserică a fostului ordin al călugărilor Trinitari și servește astăzi ca locaș uneia dintre cele mai vechi și valoroase biblioteci ale patriei noastre — biblioteca documentară „Batthyaneum” din Alba Iulia.

Piatra fundamentală a clădirii a fost pusă în anul 1719. Aici, în minăstirea de pe lângă biserică, locuiau călugării Trinitari, a căror principală ocupație, era colectarea de fonduri pentru răscumpărarea prizonierilor de război, creștinii, căzuți în captivitatea turcilor și tătărilor.

La 13 aprilie 1784, ca urmare a decretului împăratului Iosif al II-lea, privitor la desființarea ordinelor călugărești, călugării Trinitari din Alba Iulia au fost izgoniți din minăstirea și biserică lor.

Pe acel timp, episcop romano-catolic al Transilvaniei, cu reședința la Alba-Iulia, era contele Batthyany Ignat, descendentul uneia dintre cele mai vechi și renumite familii nobiliare maghiare.

Viața contelui Batthyany Ignat este strâns legată de bibliotecă, opera sa principală, care-i poartă și astăzi numele. El s-a născut în anul 1741 în localitatea Némethújvár din Ungaria.

Printre strămoșii episcopului Batthyany Ignat se enumără atit conducători de oști, care luptau contra turcilor cōtrotitori, cît și oameni de știință și o crotitori ai literaturii. Mai tîrziu, după moartea lui Ignat, un alt membru al familiei Batthyany, contele Batthyany Lajos, prim-ministru în guvernul ma-

ghiar revoluționar, în anul 1848, a fost un martir al luptei de eliberare a poporului maghiar de sub jugul habsburgic. După capitularea oștirii maghiare revoluționare, la Vilagoș (Siria) și fuga lui Kossuth în străinătate, Batthyany Lajos, care nu s-a refugiat, a fost arestat și executat din ordinul guvernului austriac Haynau la data de 6 octombrie 1849.

Episcopul Batthyany, mare cărturar al timpurilor sale fiind numit în anul 1780 episcop al Transilvaniei, s-a mutat în anul următor la reședința din Alba-Iulia, acest vechi oraș istoric, fostă capitală a Ardealului, aducînd cu sine pe lângă multele-i cărți și concepția unui plan măreț: acela de a da Alba-Iuliei vechea strălucire pe care a avut-o pe timpurile principilor ardeleni Bethlen Gabor, Apaffy Mihaly și alții. Episcopul Batthyany avea de gînd să întînteze la Alba-Iulia o academie de științe și alte instituții de cultură.

Desigur, nu întotdeauna planurile se pot realiza întocmai. Episcopul Batthyany întîmpinînd diferite greutăți, probabil în cea mai mare parte de ordin material, a trebuit să se mulțumească cu o realizare mai modestă a planurilor sale, întemeind pe lângă institutul de teologie romano-catolic din Alba-Iulia un institut astronomic și o bibliotecă. În rafturile bibliotecii sale din sala mare, care prin înfățișarea sa păstrează tipul bibliotecilor de la sfîrșitul secolului al XVIII-lea, stau și astăzi în bună vecinătate — așa cum au fost colecționate de episcopul Batthyany — cărțile talmăcitare ale diferitelor curente științifice cît și ale confesiunilor religioase.

Încă din tinerețe, cînd își făcea studiile la Roma, la Collegio-Sant 'Apolinare, contele Batthyany Ignat fiind ales, la etatea de 24 ani, membru al Academiei Philatetorum, a început să strîngă cărți vechi și codexuri.

Un aspect din biblioteca Batthyaneum

Mai tirziu, ca mare praeposit de Eger, făcînd călătorii oficiale în regiunea din nordul Ungariei, care era sub controlul său, a colecționat multe manuscrise și incunabule (cărți tipărite pînă în anul 1500 inclusiv) — aflate pe la parohiile diecezei Eger, salvînd prin aceasta de la pierire, multe valori culturale. Episcopul Batthyany, a fost el însuși un om de știință și literat. Acest lucru îl dovedesc operele sale tipărite în limba latină, cît și manuscrisele păstrate în bibliotecă sa.

Cele mai importante lucrări ale lui Batthyany sînt: *Leges Ecclesiasticae Regni Hungariae et Provinciarum ei adiacentium* — colecție de documente istorice în trei volume mari, rezultat al cercetărilor sale în bibliotecă și arhivele Vaticanului cu învoirea Papei Pius al VI-lea și *Sancta Gerardi episcopi Chanadiensis Scripta et Acta inedita, cum serie episcoporum Chanadiensim* — o lucrare despre sfîntul Gellért, primul episcop al Csanádului.

După instalarea sa ca episcop în Alba-Iulia, contele Batthyany a avut ocazie să-și satisfacă nobila sa pasiune de bibliofil, colecționînd multe cărți și manuscrise valoroase de prin parohiile și mînăstirile romano-catolice din Transilvania. Cea mai mare achiziție a sa a fost cumpărarea bibliotecii cardinalului de Viena și episcop de Vác, contele Cristofor Migazzi, care, de asemenea, era un mare bibliofil, colecționar de manuscrise vechi și incunabule. Prin aceasta, biblioteca lui Batthyany a fost ridicată la nivel european, devenind prin bogăția sa de manuscrise medie-

vale-codexe și incunabule, cea mai valoroasă colecție de cărți din sud-estul Europei. La ce dată și în ce împrejurări a fost așezată biblioteca episcopului Batthyany în clădirea bisericii ordinului Trinitar din Alba-Iulia, precis nu se știe; atît doar se poate dovedi, că după izgonirea călugărilor din mînăstire această biserică a fost destinată a fi transformată într-un spital militar. Cert este, că la 1794 biserica era deja transformată în bibliotecă și institut astronomic, la parter avînd o tipografie. Această imagine a părții frontale a Batthyaneumu-lui ne-o reprezintă gravura în aramă, tipărită pe foaia de titlu a anuarului astronomic intitulat „*Initia Astronomica*”, tipărit în anul 1798 la Alba-Iulia, redactat fiind de canonicul astronom Mártonffy.

Episcopul Batthyany moare la 17 decembrie 1798, în vîrstă de 57 ani, în urma unei cangrene la un picior. Nu cu mult înainte de moartea sa, episcopul Batthyany redactează o scrisoare de donație în virtutea căreia lasă institutul întemeiat de el „Batthyaneum” sere folosință publică, sub tutela episcopiei romano-catolice din Alba-Iulia.

O contribuție indirectă la formarea acestei valoroase și interesante biblioteci a avut-o împăratul Austriei și rege al Ungariei, Iosif al II-lea, unul dintre tipicii reprezentanți ai domnitorilor absolutiști-raționaliști. Ca să evite depunerea jurămîntului pe „constituția” maghiară, care de fapt nu era decît un privilegiu al nobilimei feudale față de poporul de jos, iobăgimea crunt exploataată, împăratul nu s-a încoronat nici odată cu coroana maghiară a Sfîntului Ștefan. Din această cauză Iosif al II-lea a fost poreclit de nobilimea nemulțumită, care se opunea cu toată îndrăjirea reformelor sale: „rege cu pălărie”. Acest împărat își cîrmuia imperiul prin decrete; era urît de nobilime, care văzînd tendințele sale reformiste, își temea poziția de clasă dominantă, socotindu-se, conform „constituției” că ea singură este poporul.

Prin astfel de decrete imperiale au fost desființate și ordinele călugărilor care duceau o viață contemplativă, fără să producă ceva real, de folos obștei. Acești călugări aveau mînăstiri atît în Austria cît și în Ungaria, înzestrate cu biblioteci bogate. Cei doi mari bibliofili Migazzi și Batthyany, folosînd momentul prielnic, au cumpărat multe din cărțile acestor călugări, izgoniți din mînăstirile lor. Probabil că tot pe această

cale și în acest timp a fost cumpărată de cardinalul Migazzi faimoasa carte care e cunoscută astăzi sub denumirea de **Evangelhierul de aur** sau **Codex Aureus**.

Multe din codexele cu miniaturi ale bibliotecii Batthyaneum de o nemaivăzută frumusețe prin bogăția de culori și măiestria scrisului lor, pot fi categorisite, fără șovăire, într-un rind cu cele mai vestite lucrări de acest gen de artă medievală, din marile biblioteci ale Europei.

Prin numărul său important de 543 incunabule, această bibliotecă întrece multe biblioteci vechi din sud-estul european. Actualmente „Batthyaneum”-ul are astăzi mai multe secții, dintre care cea mai importantă este biblioteca. Fondul de cărți al acesteea constă din 53.913 volume tipărite și manuscrise, care datează începând din secolul al IX-lea al erei noastre. În mare parte, cărțile acestei biblioteci sînt scrise sau tipărite în limba latină, iar restul, în circa încă vreo 35 limbi existente sau dispărute. Pe materii, biblioteca posedă cărți teologice, de științe ale naturii, matematică, geografie, astronomie, istorie, filozofie, medicină etc. Posedă și o bogată colecție de opere ale vechilor clasici. Cărțile sînt așezate în rafturile bi-

bliotecii, pe materii, după sistemul vechi, avînd un catalog întocmit în 1824.

Dintre manuscrisele bibliotecii cele mai importante sînt: **Codex Aureus** (Codex de Aur) din Lorsch. Acest codex este numai partea I-a a **Evangelhierului de Aur** a cărui a II-a parte **Evangelhierul** lui Luca și Ioan, se află în biblioteca Vaticanului, la Roma. Scoarțele originale ale acestei **Evangelhier** se află în două locuri, primul la Londra, iar al doilea împreună cu partea a II-a a cărții, la Roma. Înainte de a ajunge în posesia cardinalului Migazzi, **Codex Aureus** forma probabil proprietatea vreunei minăstiri din Austria. Dacă s-ar afla și descrie trecutul acestei cărți de la crearea sa în secolul IX, contemporană cu Carol cel Mare împăratul Franconiei și dacă s-ar cerceta multele peripecii prin care a trecut, ar fi o lungă și interesantă istorie.

Potrivit descrierii unuia dintre foștii directori ai „Batthyaneum”-ului, dr. Szentiványi Robert, **Codex Aureus** a format în trecut proprietatea minăstirii Benedictinilor din Lorsch, de unde principele elector Friedrich de Pfalz, I-a dus în biblioteca sa din Heidelberg. În anul 1622, în timpul războiului de 3 ani, armata generalului Tilly a ocupat Heidelbergul. Cu această ocazie fiind devastată probabil și biblioteca printului elector, **Codex Aureus**, formînd pradă de război, a fost împărțit în două de către ocupanți. În felul acesta s-ar putea explica cum a ajuns la Roma partea a doua a **Codexului**.

Astăzi **Codex-Aureus** din Alba-Iulia, compus din evangheliile lui Marcu și Matei, precedate de introducerea sfințului Eusebiu, este legat în scoarțe de piele, probabil din secolul XVIII-lea. Cu ocazia acestei compactări, manuscrisul a fost tăiat pe margine, operație care i-a dăunat mult, deoarece în unele locuri au fost atinse chiar și părți din chenare. Cele 103 file de pergament, format folio ale **Codexului**, prezintă prîvitorului un exemplu de artă medievală, de excepțională frumusețe. Miniaturile sale înfățișînd pe evangheliștii Marcu și Matei, pe Isus Cristos etc., dovedesc prin execuția și prospețimea lor de culori că au fost lucrate în Europa de apus, de miniatori iscusiți, cu o artă și migală rar întîlnită în lucrările de acest gen. Fiecare filă a acestui **Codex** este încadrată în chenare bogat ornamentate și foarte variate, diferînd de la filă la filă, atît în culori cît și în desen. Textul **Codexului** este scris cu

Horae Canonicae Latinae et Gallicae
cunoscut sub numele de **Codexul Burgundian**

tinctură de aur, strălucitoare, cu litere unciuale, regulate și foarte frumoase.

Un document lingvistic care contrar modestei sale înfățișări își datorește faima probabil și faptului că este amintit de toate tratatele de istorie literară maghiară îl constituie Glossele din Alba-Iulia al patrulea în limba maghiară în ceea ce privește vechimea. Cartea, având un conținut religios este scrisă în limba latină în secolul al XIV-lea, având pe marginea filelor 15 rânduri în limba maghiară. Documentul a fost publicat prima dată de academicianul Varjú Elemér, în anul 1898, în revista „Magyar Könyvszemle”. A fost cunoscut însă și înainte în cercul restrâns al profesitorilor și intelectualilor din Alba-Iulia.

Un alt codex, cu o mulțime de miniaturi de o incomparabilă frumusețe este manuscrisul cunoscut sub numele de *Horae Canonicae Latinae et Gallicae* sau *Codexul Burgundian* din secolul XV. Este o psaltire în limba latină și franceză.

Mai modest la înfățișare, fără miniaturi, însă valoros din punct de vedere literar și al vechimii este codexul *Salustius Crispus, Liber de Bello Jugurthino*, din secolul X.

Frumos, cu miniaturi și chenare parțiale, produs al artei Renașterii, este codexul *Promissio Andreae Vendramini*, din 1475.

Dintre incunabilele bibliotecii „Batthyaneum” amintim: *Bessrion: Adversus Calumniatores Platonis* — Roma 1469; *Apulejus: Opera-Roma* 1469, cu frumoase inițiale pictate de mină, câteva cu aur. Această carte s-ar putea socoti tipul trecerii de la manuscrisul frumos ornamentat la cartea tipărită. Alt incunabil interesant este: *Ptolomaeus Cosmographia* 1482, cu numeroase hărți colorate în acuarele.

Printre cărțile românești ale bibliotecii, de altfel foarte puține la număr, se pot aminti:

1. *Palia dela Orăștie*. Această carte, din care doar numai 2-3 exemplare sînt cunoscute, cuprinde primele două cărți ale lui Moise, *Geneza* și *Exodul*, traduse fiind în românește de Tordasi Mihail, episcop al Rominilor din Ardeal și Herța Ștefan, predicator de Caransebeș, cu ajutorul lui Zacan Efraim, dascăl din Sebeș, Peștișel Moise, predicator din Lugoj și Achirie, protopop al comitatului Hunedoara. *Palia* este tipărită la Orăștie în anul 1582, de diecii Șerban și Marian din voința și cu aprobarea domnitorului Transilvaniei Bá-

thori Sigismund, avînd ca scop convertirea Rominilor la protestantism.

2. *Scriul de Aur*, carte religioasă tipărită în Sebeșul săseșc, în anul 1683.

3. *Psaltirea Prorocului și împăratului David*, București 1694.

4. *Biblia, adică Dumnezeasca Scriptură*, Blaj 1795.

5. *Katehismul cel Mare*, Blaj, anul 1783, fiind întocmit de istoricul Gheorghie Șincai, pe atunci director al școlii elementare din Blaj.

6. *Katehismul cael Mare ku Entraebaery și Raespunsuri*, Buda. 1780. Cartea este interesantă prin faptul că este scrisă cu fonetica maghiară, fiind tipărită cu litere latine.

7. *Elementa Linguae Daco-Romanesive Valachicae* de Gh. Șincai, Pesta 1805.

Biblioteca „Batthyaneum” posedă și alte cărți vechi de mare valoare științifică tipărite în numeroase limbi ca de exemplu: *Ambrosius Calepimus, Dictionarium 11 linguarum*, Basel 1590, *Collognia 8 linguarum* etc.

Colecția de cărți vechi maghiare a acestei biblioteci este de asemenea, foarte valoroasă și variată. De exemplu: *Uj Testamentum de Sylvester János, Sárovar* 1541, *Thurocz Johanes de Chronica Hungarorum, Augustae* 1488, *Hellai Gáspár, A Részegségnek es Töbzdánsnak veszedelmes voltáról való Dialogus, Cluj* 1552, *Keresztyéni Enekek Debreczen*, 1602, etc. etc.

Biblioteca mai posedă și o bogată colecție de hărți vechi geografice. Dintre acestea cea mai interesantă este colecția lui *Ortelius Abrahamus*, atlasul cu titlul: *Theatrum Orbis Terrarum*, Antwerpen 1570.

De mare importanță culturală și științifică sînt și manuscrisele mai noi ale bibliotecii „Batthyaneum”. Multe dintre aceste manuscrise și documente nu au fost încă îndeajuns cercetate, nefiind nici publicate. Intre acestea este și jurnalul lui Lászlo Elek, avocat din Alba-Iulia, care ca martor ocular a scris în aceasta despre evenimentele revoluției din 1848—1849, cînd cetatea Alba-Iulia a fost asediată de trupele revoluționare maghiare, conduse de generalul polonez Bem.

Conform preocupărilor culturale multilaterale ale întemeietorului său, biblioteca „Batthyaneum” posedă pe lângă cărți și o bogată colecție de minerale și una de scoici de mare. Acestei bi-

Tiparul și dezvoltarea lui

JUGAREANU VETURIA
bibliotecar la biblioteca „Brukenthal“
Sibiu

Nenumăratele tipărituri care abundă astăzi piața nu ne uimesc pe cei mai mulți, din punctul de vedere al tehnicii. În general un fapt cu care simțim obișnuinți nu ne mai trezește curiozități și întrebări. Ni se pare foarte naturală această abundență de hrană sufletească, deși acum 500 de ani realitatea de astăzi nu atingea nici măcar puterea de imaginație a oamenilor de atunci.

Cărțile erau lucruri foarte rare, foarte scumpe, iar din alt punct de vedere foarte grele și voluminoase. Cei care aveau asemenea plăceri și preocupări erau foarte puțini. Stăpinea atunci o doză mare de indiferență în legătură cu viața pămîntească. Omul din evul mediu își clădea un rai în așa zisele ceruri, iar aici conform învățăturii bisericii își inchipuia că e o vale a plîngerii. Pentru ce dar să caute să-și facă viața fericită și plăcută? Singura carte accesibilă pentru toată lumea era Biblia.

Bătea însă un vînt de primenire chiar din antichitate și care aduce o schimbare a concepției de viață. Viața nu trebuie să fie privită ca ceva blestemat și mohorit, din contră totul e frumos, totul e plăcut, trebuie să te bucuri de o floare, de soare, de prietenii tăi, de tot ce te înconjoară. Aceasta este Renașterea și ea aduce cu sine dezlegarea minții omului, libertatea de a raționa, de a observa și de a se înălța în lumile științei neîngrădite de opreliștea bisericii.

Și acum apare și invenția tiparului, anume parcă pentru a pune umărul și a sprijini noua concepție de viață, a o ajuta să se dezvolte și să se răspîndească în toate ungherele întinse ale evului mediu. Tiparul a contribuit la refacerea și reluarea legăturilor cu antichitatea dînd naștere la o nouă cultură, opusă însă celei religioase.

În cele ce urmează, încerc să arăt fazele de creare și de dezvoltare a tiparului în primul secol al existenței lui. Toată lumea știe că inventatorul tiparului este Gutenberg și că pînă la el cărțile erau scrise cu mina. Această descoperire a lui Gutenberg și-a arătat pentru prima dată roadele în toată plinitudinea în anul 1450 cînd s-a tipărit

Biblia cu 42 rînduri. În istoria tipografiei se pomeniște de un olandez Coster născut la Haarlem în 1405 ca primul care ar fi inventat tiparul. Argumentarea acestei afirmații nu este deloc documentată pentru a fi luată în discuție serioasă. Dar ceea ce vreau să adaug aici e următoarea afirmație, recunoscută ca reală de cercetători și anume că inventator al tiparului, dacă privim acest fapt prin prismă universală și nu ne rezumăm la Europa, mai înainte de Gutenberg, a fost un fierar chinez cu numele Pi Sheng care a făcut litere mobile din lut ars între anii 1040—1048. În 1392 se pomeniște de tiparul cu litere metalice în Coreea, iar de table de lemn pe care se săpau litere pentru tipar se pomenia la ei încă din secolul IX.

Un domnitor al Coreei în secolul al XIV-lea cu numele de Thai Tzony se adresează tipografilor printr-o ordonanță spunînd: „Literele de lemn se confecționează mai greu și sînt mai grele, de aceea voința mea și porunca mea este să întocmiți litere de aramă pentru a tipări cărțile. În felul acesta împrăștiindu-se cit mai mult și cit mai departe cultura, are pentru fiecare un folos mai mare“.

În urma acestor date, nu s-ar putea spune bineînțeles, că Gutenberg a fost influențat de aceștia sau că poate ar fi auzit ceva măcar de felul de a tipări al acestora. E plauzibil ca atît orientul cît și apusul să fi creat fiecare această invenție. Putem de altfel urmări cu ușurință de unde le-a venit ideea tiparului. Din secolul XIV încă, exista un fel de tipar și anume tiparul pe tablă de lemn sau gravura pe lemn (Xilografura) și tiparul ștampilei. În acest secol se întrebuițau curent gravurile în lemn pentru scrierile bisericesti, reprezentînd fie scene biblice, fie figuri biblice. La un manuscris cu conținut religios pentru a reda o scenă sau o figură adecvată textului și pentru a nu pierde timpul desenînd mereu același lucru, s-au întocmit niște planșe de lemn, de obicei din lemn de pîr pe care se desena fie direct, fie copiindu-se cu ajutorul unei hîrtii transparente subiectul dorit. Și într-un caz și într-altul desenul se în-

versa printr-o oglindă. Apoi pe urmele desenului se grava conturul în relief cu un cuțit. Aceste contururi reliefate se ungeau cu tuș. Pe această planșă desenată, gravată și unsă cu tuș se puneau hîrtia pe care voiai să reproduci figura și se freca pe dosul ei cu o perie, cu un sul sau cu o bucată de piele umplută cu păr de cal. Un pas înainte s-a făcut cînd odată cu imaginea s-a gravat și tipărit și un mic text. Mai multe foi cu xilografuri sau xilografuri cu text legate la un loc formau o carte bloc și bineînțeles aveau un subiect religios. Pentru că foaia pe care era xilografura sau textul nu putea avea pe aversul ei ceva scris sau desenat — pe partea aversă se freca hîrtia cînd se tipărea — atunci se lipeau 2 foi de hîrtie gravate pe cîte o parte și forma astfel o singură foaie scrisă și gravată pe amîndouă părțile.

Acest fel de cărți bloc existau încă din anul 1430. Înșir unele din titlurile acestor cărți, titluri care nu erau prea variate și care natural cerințelor epocii aveau conținut religios. Astfel erau: *Biblia pauperum* (Biblia săracilor) care era o colecție de xilografuri cu imagini luate din Vechiul Testament și Noul Testament — scene mai importante — și care se adresau mai mult credincioșilor obișnuiți, după cum spune chiar textul titlului săraci „cu duhul”. Apoi *Ars moriendi*, care tot prin imagini arată lupta ce se dă între înger și diavol pentru a cîștiga un suflet omeneșc sau *Speculum humanae salvationis* în care imaginile îți arată păcatele de care trebuie să te ferești și posibilitatea de a te mîntui.

Contribuția tiparului de stampile care în secolul XV a ajuns la apogeu în privința executării artistice a fost încă de un real folos, pentru invenția tiparului. Astfel încă la 1119 se pomenește la o minăstire din Regensburg de o inscripție imprimată cu ajutorul literelor de la o stampilă. De aici ceva mai tîrziu nu a fost greu să se nască ideea literelor mobile. La început literele pe care le-a întrebuițat Gutenberg au fost făcute din lemn. După o oarecare vreme și multă cheltuială, inspirat de literele stampilelor de metal a turnat litere de metal. Într-o tipăritură a lui Gutenberg cu titlul *Catolicon* el spune că această carte s-a scris nu cu sulul nici cu condeiul de gravat și nici cu penița, ci cu litere strălucit unite între ele și pline de proporție și simetrie. Aceste litere mobile de care vorbește Gutenberg se fabricau în felul următor: în cadrul u-

nei stampile care era de obicei din alamă, era gravată litera în relief în formă inversată printr-o oglindă. Peste această literă se turna plumb, iar mai tîrziu oțel sau aramă și astfel se fabrica litera mobilă cu care se putea apoi imprima orice tipăritură. Imprimarea textului cu ajutorul acestor litere mobile se făcea în continuare cu ajutorul unei prese. Invenția aparține tot lui Gutenberg. Există un signet (marca tipografului) a lui Iodocus Badius din Paris, din anul 1507, în care este desenată foarte amănunțit această presă de tipar, precum și felul cum funcționa.

Odată realizată această invenție, progresul culturii ia într-adevăr o întorsătură epocală. Numărul mare al cărților tipărite într-un timp relativ scurt, în comparație cu cărțile manuscrise, prețului redus al lor, posibilitatea de a ajunge în mîinile mai multora, varietatea subiectelor luate din toate domeniile nu numai din teologie, totul contribuie la o dezvoltare rapidă a gândirii omenești.

Johann Gutenberg pe numele adevărat Gensfleisch, s-a născut între anii 1394—1399 la Mainz. În 1436 îl întîlnim la Strassburg unde e pomenit în diferitele documente ale primăriei orașului tot în legătură cu sforșările lui de a-și realiza invenția. Revine însă înainte de 1450 la Mainz unde în sfîrșit reușește, avînd toate condițiile favorabile să tipărească prima lui carte demnă de el *Biblia* cu 42 de rînduri. Înainte de această carte a tipărit atît la Strassburg cît și la Mainz mai multe încercări și fragmente de opere ca: *Speculum humanae salvationis* cunoscut sub titlul de *Spiegel* (Oglindă) la Strassburg iar la Mainz *Calendarul Astronomic* și *Cartea Sibilelor*. Urmașii lui Gutenberg cu care a lucrat de altfel încă fiind în viață a fost Fuss iar mai tîrziu Schöffer. Acesta din urmă este amintit la Sorbona în 1449 ca un copietor de cărți. De asemenea și Johann Fuss după spusele unor contemporani s-a dus să vîndă biblia tipărită, la Paris și în timp ce un manuscris costa 4—500 guldeni, el vindea biblia cu 60 de guldeni și chiar mai ieftin pînă a ajuns la 30 guldeni. După anumite știri Gutenberg la sfîrșitul vieții a orbit. Dacă e adevărat, se explică în felul acesta de ce în ultima vreme a vieții lui nu a mai tipărit nimic. A murit la 1468 în Mainz.

E interesantă părerea unui profesor de la Universitatea din Paris în anul 1471 cu numele Guillaume Fichet despre efectul tiparului între cetățeni: „Într-adevăr inventatorul tiparului a cîști-

gat toate muzele, toate artele și toate laudele aduse de iubitorii de cărți. Gutenberg e mai folositor ca Bachus, creatorul vinului sau ca Ceres, dătătoarea roadelor câmpului, căci el a fabricat literele, încit toți pot să spună ce gândesc și în scurtă vreme se poate răspîndi în toată lumea". În anul 1505 un alt profesor de la Universitatea din Bologna spune: „Tiparul este într-adevăr un mare dar divin, nici o artă nu este așa de mare, de minunată, folositoare, divină, sfîntă, ca ea. Nu se poate cuprinde în vorbe, cit trebuie să mulțumească știința acestei invenții". Luther spune între altele că tiparul este ultima torță care luminează lumea.

Răspîndirea tiparului a luat proporții serioase încă din primele decenii a jumătății a doua a secolului XV. După moartea lui Gutenberg, Peter Schöffer și-a înființat tipografia în afară de aceea de la Mainz și la Frankfurt pe Main și chiar la Paris. La fel Koburger, un tipograf din Nürnberg, și-a înființat filiale și în alte țări. Tipograful Peter Drach avea tipografii la Frankfurt, Leipzig, Strassburg și Köln. În tot cazul la sfîrșitul secolului XV erau în Germania 60 de orașe cu tipografii. Dar așa după cum unji se dezvoltau, alții își desființau tipografiile, sau erau înghițite de altele mai mari, cum e de exemplu, tipografia lui Iohann Zainer din Ulm.

E interesant de cunoscut puțin din viața și din greutățile pe care le întîmpinau acești artiști-meșteșugari. Era normal ca acolo unde erau meșteri, ucenici și calfe să se ivească conflicte. Aceste conflicte la început neînsemnate, cu vremea s-au agravat. Astfel, într-o tovarășie a tipografilor din Basel se pomeneste în 1471 de o luptă metodică dusă de calfe pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și stabilirea de relații mai omenești între meșteri și calfe, care s-a terminat doar printr-un compromis în fața judelei orașului. Totuși aceste lupte sociale au fost mai puțin acute ca la alte meșteșuguri, căci cea mai mare atenție a tipografilor, atît meșteri cît și calfe, era îndreptată spre exercitarea meseriei lor în condiții cit mai perfecte. Erau foarte mîndri de meseria lor, de priceperea lor și țineau foarte mult la calitatea lucrului lor. Mulți dintre tipografi ajungeau în urma realizărilor artistice să fie posesori ai unor

ranguri academice, iar în ceea ce privește cultura, ei erau socotiți printre oamenii cu cunoștințe vaste în toate domeniile, mai ales în Italia — unde vom vedea ceva mai tîrziu — se bucurau de o mare trecere.

În ceea ce privește tiparul, el se îmbunătățește din ce în ce. Primul model în tipăritură fiind manuscrisele, se remarcă influența acestora la primele tipărituri. Mai tîrziu însă s-au adus înnoiri cum e tiparul cu roșu și signetul sau marca tipografului. În ceea ce privește numerotarea foilor de abia în anul 1470 apare prima carte cu foile numerotate și ceva mai tîrziu signatura în litere în partea de jos a foii. Cea mai veche carte tipărită nu are foaie de titlu, deoarece nici manuscrisul nu avea. Pentru prima dată se întîlnește în *Missale Viridunense* tipărită la Paris de Jean Dupré în 1481 o foaie de titlu cu o informație sărăcăcioasă despre operă, autor și conținut. Acest fapt a fost imitat apoi în 1483 și 1484 în Strassburg. Un titlu complet se întîlnește la *Herbarius*, tipărită de Petru Schöffer în 1484. E interesant și neexplicabil de ce pînă la 1500 acest lucru nu a mai fost imitat. Toate datele obișnuite pe foaia de titlu la primele cărți se scriu la sfîrșitul textului și această parte se numește colofonul. De abea de la 1500 Wolfgang Stöckel din Leipzig, în opera lui Petru Hîșpanus, tipărită de el a introdus foaie de titlu. Începînd cu secolul XVI acest fapt devine obișnuit.

Literele ca tipuri s-au schimbat și au devenit din ce în ce mai variate. Din cercetările făcute de specialiști s-a scos 2000 tipuri diferite de litere din secolul XV fără să se fi cercetat toate tipurile de tipărituri. Literele în general au două feluri de caracter: *antiqua* sau romanice și gotice. Fiecare din ele sînt majuscule, minuscule și ligaturate, adică litere mari, mici și cite 2 litere legate cum sînt diftongii: ae, oe, sau ff, ch, etc. Caracterele romanice le întîlnim în cărțile tipărite în Italia, mai ales în ultimul sfert al secolului XV, iar caracterele gotice le întîlnim în Germania, unde de altfel se împart pe regiuni în tipul *Brandis* după numele unor tipografi care pentru prima dată le-au întrebuițat, sau în caractere numite *Oberrheinische* (Rînul de sus) pe care le întîlnim la Köln, Mainz și Strassburg.

etc. O combinație între caracterele romanice și gotice întâlnim la tiparul din Franța. Caractere cu totul deosebite de cele înșirate mai sus sînt cele grecești, de altfel specifice limbii.

Cărțile tipărite, de la începutul tiparului și pînă la sfîrșitul secolului XV. numite incunabile (de la incunabula în limba latină care însemnează leagăn) au un specific în ceea ce privește inițialele adică literele de la începutul cărții sau de la începutul paragrafelor. Cum aceste litere aveau un aspect mult mai fastuos și cum la primele tipăriri încă nu s-a reușit a se reda prin tipăr decît cel mult conturul lor, erau așa numiți rubricatores, care după ce cartea era terminată, completau cu talentul lor artistic, fie în culori, sau numai în negru, ornarea conturului sau chiar litera întregă. Tot ei soriau pe marginea textului toate adausurile care erau cerute în legătură cu textul, sau numerotarea și signatura foii. Această stare de fapt durează pînă la secolul XVI cînd tehnica tiparului reușește să completeze și lipsa amintită mai sus.

Primii tipografi care se ocupă cu ilustrația de carte au fost frații Zainer Iohann la Ulm și Günther la Augsburg. Cititorii cereau pe lîngă text și ilustrații pentru a înțelege mai bine textul, dar în ceea ce privește imaginile nu erau prea pretențioși în asemănarea cu realitatea. Cum, pentru a face pentru fiecare imagine o altă gravură în lemn se cerea foarte mult timp și mult de lucru, au simplificat întrebunînd aceleași imagini pentru persoane diferite, scene și vederi diferite. Un exemplu elocvent este cronica lui Schedel (1493) unde ilustrațiile cu cetăți sînt asemănătoare, iar figurile se repetă, reprezentînd totuși persoane diferite. Astfel la tipărirea acestei cronici s-au întrebunțat pentru 69 ilustrații cu vederi de orașe 22 gravuri în lemn, iar pentru 23 ilustrații de minăstiri, numai 3 gravuri. De altfel înșăși gravurile în lemn erau destul de simplu întocmite la început în cazul cînd nu erau colorate. Atunci bogăția culorilor și abundența lor întrecă marginile obișnuitului. Și astăzi aceste miniaturi deșteaptă admirație și încîntare.

Specificul cărților care se tipăreau în vremea aceea în ceea ce privește subiectul, erau în primul rînd pentru o educație religioasă. Ca exemplu avem multe Missale (cărți de rugăciuni cu ritualul messei catolice) Evangheliare (părți din cei 4 evangheliști), Epistolare (părți din epistolele N. Testament) Plenare (părți din Vechiul și Noul Testament) și Breviare (Colecții de rugăciuni pentru preoți). Veneau apoi cărți cu probleme de teologie dogmatică, de știință necesară în universități și apoi cărțile profane din domenii noi pentru evul mediu, ca istorie, geografie, călătorii, literatură etc., care prindeau din ce în ce mai mult teren.

Este o latură mai puțin cunoscută faptul că la tipărirea primelor cărți se introdusese o așa zisă cenzură religioasă care consta în grija de a nu se tipări cărți ce ar strica credința poporului. În 24 martie 1485 episcopul Berthold de Mainz dă un edict de cenzurare a cărților eretice. În anul 1479 un alt edict din Köln cere ca rectorul și decanul universității să aibă aprobarea episcopului în întrebunțarea cărților la universitate.

În cei 50 de ani de la înființarea tiparului și pînă la 1500, toate orașele centre de cultură sau centre comerciale din Europa, se grăbesc să înființeze cît mai multe tipografii. Tiparul se răspîndește cu o iuteală de nedescris întîi în Italia, apoi în Franța, Anglia, Spania, Elveția, Olanda, Belgia, Danemarca, Polonia, Ungaria și Cehoslovacia. Tipografiile germani erau în general cei care duceau acest meșteșug peste graniță și cum erau mulți care plecau din țară și le plăcea să fie singuri, s-au răspîndit cît mai departe în țările de cultură ale Europei în aceea vreme. În scurt timp în țările respective se iveau amatori băștinași, care inițiați de primii, învățau arta tipăririi cu un interes deosebit. Pentru a avea o idee generală de felul cum s-a dezvoltat în acest secol tipărirea, voi încerca să arăt într-un alt articol ce e mai specific în fiecare din țările enumerate mai sus, atît ca opere realizate cît și nume de tipografi vestiți, sau centre cunoscute.

(Va urma)

Cărți pentru orbi în bibliotecile noastre

VACZY LEONA
bibliotecară

O latură specială în munca pentru răspîndirea culturii cu ajutorul cărților, importantă nu numai din punct de vedere cultural, dar și din punct de vedere social și uman — este aceea a bibliotecilor pentru orbi.

Orbii sînt osîndiți, fără vina lor, să-și trăiască viața într-un întineric fără de sfîrșit. Numai pe calea culturalizării și a deprinderii lor cu o meserie care să le asigure existența, îi putem scăpa de ideea deprimantă că viața lor ar fi fără de rost făcînd din ei oameni mulțumiți, egali cu ceilalți membri ai societății.

Franța a fost țara care s-a preocupat mai mult de problema orbilor. Încă în anul 1260 se înființează prima societate de ocrotire, numită „Hopital des Quinze-Vingt aveugles“, care oferea adăpost pentru 300 de soldați orbiți în timpul cruciatelor.

Ideile umanitare din preajma Marii Revoluții franceze dau un impuls deosebit și o direcție nouă acestor preocupări, deoarece scopul ce se urmărește nu se reducea numai la simpla întreținere, ci și la instruirea orbilor pentru o meserie potrivită. Inițiatorul acestei mișcări a fost Valentin Haüy (1745—1822). Inzestrat cu o cultură rară, acesta înființează, la Paris, în anul 1784, primul institut de orbi, unde pe lângă citirea literelor obișnuite scoase în relief, orbii mai învățau și o meserie.

Deoarece cu literele obișnuite în relief citirea era anevoioasă, Carol Barbier inventează în 1821 un alfabet al orbilor, în care literele sînt compuse după un tabel complicat din combinația unor puncte scoase în relief. Arătînd această invenție eminentului profesor, Braille Ludovic (1806—1852), acesta încearcă s-o pună în aplicare, dar repede își dă seama de deficiențele sistemului. Fiind și el orb de la vîrsta de 4 ani, cunoștea bine toate greutățile pe care le întîmpinau orbii la citire. În timp ce oamenii cu vedere pot cuprinde cu o singură privire chiar năi multe cuvinte, orbii erau limitați la senzațiile reduse, cîștigate prin palparea cu vîrf de degetelor, astfel că nu puteau sesiza decît o singură literă. Braille continuă perfecționarea sistemului de litere, ajungînd la întocmirea alfabetului său nou, care s-a dovedit a fi cel mai utilizabil dintre toate. Cu ajutorul alfabetului

Braille, se rezolvă nu numai tipărirea literelor, a cifrelor, dar chiar și a notelor muzicale. Literale acestui sistem se formează prin combinarea diferită a celor 1—6 puncte:

	a	b	c	d	
••	•	•	••	••	
••		•			• etc.
••					

Acest sistem, rămas neîntrecut pînă astăzi, se poate învăța foarte ușor de oricine, avînd o utilitate generală în toate țările culte, desigur adaptat la caracteristicile specifice fiecărei limbi.

În România primul institut de ocrotire și de educare a orbilor s-a înființat la Cluj în 1899. Cel din București a luat ființă în 1906 sub numele simbolic de „Vatra luminoasă“. Institutul a fost inzestrat de la început cu o mașină pentru tipărirea de cărți cu sistem Braille, mașină inventată de orbul Teodorescu din București.

Regimurile populare care luptă pentru instaurarea socialismului au însemnat o cotitură și în viața orbilor. În trecut ei erau considerați ca elemente de compatimit ale societății, fiind întreținuti pe cale filantropică; astăzi orbii sînt considerați în aceste țări ca membri egali și folositori ai societății, deoarece prin munca lor, manuală sau intelectuală, și-au găsit rostul vieții lor.

Institutele de orbi au rolul unor școli care pregătesc pe orbi pentru o viață independentă. Dar ca cineva să poată deveni un bun muncitor, are nevoie de o cultură generală, care se poate obține pe calea citirii cărților. Orbii sînt chiar mai mult nevoia cărților, deoarece acestea, precum și muzica, constituie sîngurele lor distracții. Cartea citită lasă impresii mai adînci în ei, deoarece ei citesc mai încet, meditează mai mult și prin carte ajung să cunoască o serie de impresii nesezizabile pe altă cale.

Pentru a cunoaște mai îndepăroape problema cărților pentru orbi sub aspect bibliotecăresc, am vizitat Institutul Orbilor din Cluj. Biblioteca conține cea. 150 de volume, ținute în dulapuri cu sticlă, ocupînd un spațiu neobișnuit de mare, deoarece o carte scrisă cu litere Braille este de 10—20 mai mare ca una obișnuită. Astfel, chiar un simplu

manual școlar are, în format mare 2—3 volume. Majoritatea cărților sînt cele școlare, dar dispun și de literatură, precum și de cărți de știință popularizată. O interesantă operă din bibliotecă este Larousse Nouvelle, în 16 volume; scrisă abreviat în limba franceză, cu literele Braille. Institutul are 2 mașini de tipărit, care satisfac numai parțial necesitățile de imprimare a manualelor școlare, tipografiile respective fiind chiar orbii din institut care au învățat această meserie. Singura lor revistă din țară este „Viața orbilor“, cu conținut politic, cultural și popularizator de știință.

În acest fel, pentru orbii aflați la institut, problema cărților este rezolvată numai într-o măsură oarecare. De ani de zile fondul lor de cărți n-a crescut decît numai cu manuale școlare. Cu totul nerezolvată este problema cărților pentru orbii ieșiți din institut, și mai ales a celor aflați în provincie. Trebuie să știm că editarea cărților cu litere Braille este foarte costisitoare și ele nu pot fi achiziționate din comerț. În consecință, aprovizionarea orbilor cu cărți poate avea loc numai prin intermediul bibliotecilor.

Deoarece cartea este pentru orbii singurul mijloc de culturalizare, în același timp și de distracție, aprovizionarea lor cu cărți bune și suficiente se impune ca o necesitate urgentă. De aceea ar fi de dorit, să se mărească numărul tipografiilor lor, care să poată pune la dispoziția orbilor cărți literare (nuvele, schițe, poezii, anecdote), cărți de popularizare a științei și broșuri. Pentru ca aceste cărți să ajungă și la orbii aflați în afara institutelor, deci și la cei dispersați în provincie, bibliotecile regionale și raionale ar trebui să organizeze între ele un schimb de cărți de acest fel pentru a deservei pe cititorii orbii. Desigur, înainte de toate, aceste biblioteci ar trebui să se aboneze la revista „Viața orbilor“.

În U.R.S.S., unde există biblioteci suficiente pentru orbii, pentru satisfacerea

nevoilor culturale ale orbilor din provincie s-au organizat împrumuturi interbibliotecare sau chiar împrumuturi prin corespondență. Deoarece expedierea poștală a acestor cărți mari și voluminoase ar fi costisitoare, drept atenție și ajutor față de orbii tariful poștal al acestor cărți este foarte redus în U.R.S.S.

Avînd în vedere că între orbii sînt și din cei aparținînd minorităților naționale, satisfacerea nevoilor lor de cărți să se facă pe calea schimbului internațional, cu R. P. Ungară și R. D. Germană, cu care legăturile noastre culturale se intensifică zi de zi.

Tot ca o problemă care se naște și așteaptă o rezolvare, este aceea a exemplarelor convenite marilor biblioteci din țară pe baza depozitului legal. Odată ce matricele cărților cu litere Braille sînt făcute, multiplicarea acestora nu mai constituie o problemă nici sub aspect tehnic, dar nici financiar. Pe lângă scopurile generale de culturalizare, aceste exemplare ar însemna și o garanție că prin ele se vor păstra posterității situațiile, problemele și rezultatele obținute în ocrotirea orbilor în timpul nostru.

Între orbii pot fi, sau chiar sînt, literați, și ar fi păcat ca operele acestora scrise cu litere Braille să nu ajungă la cunoștința bibliotecilor noastre și astfel să se piardă atît pentru noi, cît și pentru posteritate poate o prețioasă creație literară. De aceea, ar fi bine dacă obligativitatea depunerii exemplarelor legale s-ar extinde și asupra tipografiilor institutelor de orbii.

Am schițat în cele de mai sus unele aspecte ale problemei cărților și bibliotecilor pentru orbii. Fac apel către acei bibliotecari ai noștri, care simt un interes mai deosebit față de această problemă, să vină cu noi sugestii ca o completare a acestui articol.

Considerațiuni privind regulile unitare de descriere a publicațiilor

Dr. PRODAN TRAIAN
 directorul Bibliotecii centrale a Institutului
 Medico-Farmaceutic din București

Dezvoltarea considerabilă a bibliotecilor impune organizarea acestora pe baza unor principii științifice unitare.

Instrumentele care permit o orientare rapidă în fondul de publicații al bibliotecilor, înlesnind folosirea lor în cât mai bune condiții, sînt cataloagele de diferite feluri ale bibliotecilor.

Este deci deosebit de important ca descrierea publicațiilor pentru alcătuirea cataloagelor să asigure îndeplinirea, în mod cât mai satisfăcător, a rolului pe care îl au acestea în cunoașterea și folosirea fondului de publicații al bibliotecilor, în propaganda cărților, în apropierea cărților de cititor.

Toate principiile experimentate de bibliotecile din lumea întreagă ca valabile în descrierea publicațiilor, au fost analizate și aplicate la specificul bibliotecilor sovietice, alcătuindu-se regulile unitare pentru bibliotecile din Uniunea Sovietică care au apărut sub formă de proiect în 1950.

Bibliotecile din țara noastră avînd același rol de focare de răspîndire a culturii socialiste, era normal ca pentru stabilirea regulilor unitare de descriere a publicațiilor să se ia ca bază regulile sovietice, adaptate desigur la specificul bibliotecilor noastre, adăugîndu-se totodată și experiența bibliotecilor noastre în acest domeniu.

În anul 1953 s-a ajuns la tipărirea unui proiect de reguli unitare pentru descrierea publicațiilor, care a fost pus la îndemîna bibliotecilor, urmînd ca din practica acestora, regulile să capete o formă definitivă.

În rîndurile ce urmează mă voi opri asupra citorva considerații privind regulile unitare de descriere a publicațiilor.

În primul rînd, cataloagele bibliotecilor trebuie să fie principal întocmite,

și să aibă o bază științifică, descrierea publicațiilor respectînd o serie de reguli logice și uniforme.

Socotim că nu este logică și că nu respectă acest principiu soluția dată de proiectul Regulilor unitare din 1953 în paragraful 82 ca pentru publicația periodică care-și schimbă titlul să se facă atîtea descrieri principale cîte schimbări de titlu au avut loc. Indiferent de faptul că revista citată în proiect ca exemplu a avut la început titlul *Partizanii păcii*, apoi *Pacea*, în momentul apariției lucrării avea titlul *În apărarea păcii* iar în prezent *Orizonturi*, în mod logic e vorba de o singură colecție a unui periodic cu un tot unitar și comportă o singură descriere și nicidecum patru descrieri principale ca și cum ar fi vorba de patru publicații periodice deosebite și aceasta numai pe considerentul formal al schimbărilor de titlu. Logica aceasta e întărită și de așezarea în raft a periodicului. Într-adevăr, într-o bibliotecă în care periodicele n-au cotă ci se așează în raft după alfabet, nu vor fi așezate în patru locuri diferite, ci într-un singur loc. De asemenea, în bibliotecile mari, cu colecții de periodice numeroase și în care se dă fiecărei colecții o cotă topografică, această revistă, cu toate schimbările sale de titlu, nu va primi patru cote, ci una singură și va fi așezată în raft într-un singur loc. E normală deci o singură descriere principală la primul titlu și trimiteri la acesta de la celelalte trei titluri ulterioare.

De asemenea, considerăm logică și conformă cu acest principiu folosirea aceluiași reguli de descriere pentru cataloage și pentru bibliografii, căci e vorba, în esență, de aceeași operație de descriere a unor publicații în scopul unei informări juste și rapide a cititorilor, indiferent dacă aceștia consultă o bibliografie sau catalogul unei biblio-

teci, care-i în fond tot o bibliografie redactată pe fișe.

Principiul suprem în alcătuirea și aplicarea acestor reguli trebuie să fie acela că descrierea unei publicații se face în primul rînd pentru cititor. În acest scop, descrierea nu trebuie să se limiteze la o înșirare formală de elemente, ci toate datele prezentate în descriere să fie interpretate și completate pentru cititor, ușurîndu-i înțelegerea și folosirea lor pentru a găsi fără dificultăți publicația de care are nevoie. De cele mai multe ori cititorul nu cunoaște regulile de descriere a publicațiilor impuse, de exemplu, de specificul limbii în care-i scrisă o publicație. În această situație, fără a se renunța la regulile științifice de descriere, cititorul trebuie totuși să fie îndrumat de catalog să găsească cu ușurință publicația căutată. Pentru aceasta, descrierea trebuie să cuprindă pe lângă descrierea principală făcută după regula în vigoare și descrieri complimentare sau trimiteri care să ajute pe cititorul necunoscător al regulii, să se orienteze în catalog și să găsească lucrarea căutată.

Intotdeauna trebuie să se plece de la următorul considerent: la ce formă de descriere va căuta publicația ce se cunoaște regula și această formă să se redea, după caz, sub formă de descriere complimentară sau sub formă de trimitere. Așa, de exemplu, pentru cititorul care nu știe că, în descrierea publicațiilor, la numele franceze, particula du face parte din nume, pentru autorul Pierre Du Moulin, facem fișa principală pe autor sub numele Du Moulin, Pierre după regulă, dar facem și o fișă de trimitere Moulin, Pierre Du, vezi Du Moulin, Pierre. Trebuie prevăzute, astfel, în descriere, toate probabilitățile logice la care s-ar putea adresa un cititor pentru a găsi o publicație. Sub acest aspect, cu cit un catalog e mai simplu și mai practic pentru cititor, cu atît devine mai complicat pentru acela care-l alcătuiește.

În afară de aceasta, aplicînd principiul de mai sus, în descrierea publicațiilor se poate găsi o deslegare chiar și în cele mai complicate cazuri, determinate de aspectul extrem de variat al formelor publicațiilor.

crierea publicațiilor, e acela că e necesar ca descrierea să fie în așa fel redactată, încît să permită oricînd adăugarea unor completări, fără să fie nevoie să se anuleze descrierea inițială.

Astfel, pentru publicațiile apărute în mai multe volume, pentru colecții și pentru periodice, atunci cînd se face descrierea în specificare a desfășurării volumelor din publicație, presupunem întotdeauna că cu timpul colecția se va completa și deci schițăm un cadru al întregii colecții, lăsînd loc liber pentru volumele lipsă. Aceasta permite să se adauge la locul cuvenit în colecție orice volum lipsă care se completează ulterior. În felul acesta sîntem scutiți de a anula specificarea și de a alcătui una nouă, ori de cîte ori trebuie să adăugăm un volum completat ulterior.

Din aceleași considerente, sîntem pentru descrierea la primul titlu și nu la ultimul a unui periodic la care au avut loc mai multe schimbări de titlu căci dacă l-am descrie la ultimul titlu, o nouă schimbare de titlu ar atrage după sine anularea descrierii principale. Exemplul citat mai sus cu publicația periodică Partizanii păcii este destul de concludent.

Tot în aplicarea principiului de mai sus și din aceleași considerente, nu putem fi de acord cu soluția de a considera ca un tot, volumele cu ediții diferite ale aceleași lucrări și a le descrie la un loc ca și cînd ar fi dintr-o singură ediție. În primul rînd, e un principiu unanim recunoscut de a se considera o ediție nouă a unei lucrări ca o lucrare nouă, care trebuie considerată separat în descriere. Bibliotecile urmăresc să pună la îndemînă cititorilor edițiile cele mai noi și în situația în care completăm cu ediția cea mai nouă toate volumele unei publicații ce avea volumele în ediții diferite, trebuie să anulăm descrierea anterioară și să o separăm în descrieri aparte pentru fiecare ediție.

O anulare a descrierii la un loc a volumelor cu ediții diferite ale aceleași lucrări, e determinată și de situația în care anumite ediții mai vechi ale unei lucrări se scot din bibliotecă din cauza conținutului lor învechit. Ori în munca de bibliotecă, aceste anulări, care comportă timp și risipă de material trebuie, fără îndoială, evitate.

Între elementele descrierii publicațiilor adăugăm și cota topografică care indică locul lor în raft. Ori nu toate

Un alt principiu general de care trebuie să se țină seama neapărat în des-

bibliotecile folosesc același sistem de aranjare a publicațiilor în rafturi, bibliotecile cu fonduri mai mari neputând folosi aranjarea cărților în rafturi pe specialități după cota Cutter ci trebuind să le așeze pe format. Acestor două sisteme de aranjare a cărților în rafturi le corespund și două feluri de cotași topografice. În exemplele de descrieri date de Regulile unitare se indică numai locul cotei Cutter în descriere, fără a se preciza și felul în care ar trebui să figureze în descriere o astfel de cotă topografică și acest lucru îl considerăm necesar.

*

În practică, descrierea publicațiilor cuprinde două etape: a) În prima etapă, publicațiile care cuprind mai multe lucrări sub un titlu comun, se descriu numai sub acest titlu comun. În afară de aceasta, în descriere se folosesc numai elementele obligatorii. E vorba deci de o descriere expeditivă care permite punerea cât mai rapidă în circulație a tuturor fondurilor de publicații. La noi, în perioada de față, din cauza unor masive centralizări de fonduri de publicații, în special în bibliotecile mari, există un bogat fond de cărți, o adevărată comoră culturală ce nu poate fi utilizată din cauză că publicațiile nu s-au catalogat încă deoarece forțele de muncă care ar trebui să execute această uriașă lucrare sînt preocupate de prelucrarea biblioteconomică a numeroaselor publicațiuni ce apar curent. Pentru ca totuși întregul fond de publicații să fie pus în circulație în cel mai scurt timp posibil, considerăm absolut necesar modul de descriere mai expeditiv, amintit mai sus, să fie folosit din plin de toate bibliotecile din țara noastră, pînă la terminarea stocului de publicații necatalogate.

b) În a doua etapă, se face o descriere analitică, adică o descriere separată a fiecărei lucrări din publicațiile ce cuprind mai multe lucrări sub un titlu comun (opere complete, opere alese, culegeri, periodice etc.) și care în prima etapă de descriere au fost descrise numai sub acest titlu comun. În afară de aceasta, descrierea este cât mai completă, cuprinzînd pe lângă elementele obligatorii și alte date informative despre publicații între care și adnotarea. Ce bibliotecile folosesc această descriere și cît de în amănunt se merge cu datele informative într-o astfel de descriere, aceasta o determină catego-

ria, specificul, sarcinile și posibilitățile fiecărei biblioteci. În orice caz, considerăm că descrierea de a doua etapă trebuie folosită într-o bibliotecă numai după ce s-a terminat descrierea de primă etapă a tuturor publicațiilor existente acolo.

Plecînd de la considerentul că descrierea de primă etapă a publicațiilor este obligatorie pentru toate categoriile de biblioteci, inclusiv bibliotecile de masă, nu sîntem de părere că pentru aceasta să se alcătuiască reguli unitare de descrieri separate, pentru că în esență acestea n-ar fi decît o repetare a regulilor de descriere de primă etapă a publicațiilor din celelalte categorii de biblioteci. Am propune alcătuirea unui singur cod de reguli unitare de descrieri ale publicațiilor pentru toate categoriile de biblioteci în care regulile descrierii de primă etapă să fie tipărite cu litere mai mari iar cele pentru descrierea a doua etapă, cu litere mai mici. În situația în care și la descrierea de primă etapă se preconizează unele simplificări pentru bibliotecile de masă, cred că e mai simplu să se menționeze aceste simplificări, care, de altfel, vor fi destul de puține, ca un adaus la regula respectivă. Cred însă că trebuie să privim bibliotecile de masă în continuă dezvoltare și să prevedem că tot mai multe din ele vor ajunge să facă descrieri de a doua etapă cuprinzînd tot mai numeroase publicații științifice de specialitate, ceea ce va face ca ele să nu se deosebească decît ca mărime și cantitate de fonduri speciale față de celelalte categorii de biblioteci.

*

O continuare a analizării regulilor de descriere prin prisma principiilor generale menționate mai sus precum și analiza și precizarea multor altor probleme de descriere, depășește cadrul restrîns al acestui articol. Regulile unitare de descriere a publicațiilor trebuie să fie un îndrumător prețios în munca cu cartea atît pentru bibliotecari cît și pentru cititori.

Definitivarea codului de reguli unitare va însemna un sprijin deosebit de important în munca bibliotecilor de a satisface cerințele culturale mereu crescînde ale cititorilor și de a aduce o reală contribuție în toate sectoarele de construire a socialismului din țara noastră.

Întâlnirile dintre scriitori și cititori

DANUTA BIENKOWSKA

Întâlnirile scriitorilor cu cititorii au în Polonia o veche tradiție. Dar abia după anul 1945 au căpătat o deosebită însemnătate și pentru mulți oameni au devenit un eveniment de neuitat.

Imi amintesc de primul an de după război la Wrocław în Silezia inferioară. Orașul distrus de război a fost lipsit în mare măsură de apă și de lumină electrică. Oamenii se întorceau din străinătate, din lagăre, din închisori, din ascunzișurile de prin păduri. Toți au fost zdruncinați de război, toți căutau o autoritate morală, care le-ar fi ajutat să regăsească calea justă pe care trebuiau să meargă.

Tocmai atunci a venit la Wrocław, la o întâlnire cu cititorii, Maria Dąbrowska. Ne rețineam răsuflarea, ca să nu pierdem nici un cuvânt. Emoția ne-a cuprins pe toți. Scriitoarea cu părul alb, nu prea înaltă, citea clar, deși nu prea tare. Dar liniștea în sală a fost atât de mare, încât s-ar fi auzit și zborul unei muște. Am fost înșelați de frumusețea graiului polonez. Și iată, acesta răsună din-gura scriitoarei pentru care nutream cea mai profundă încredere. În tot ceea ce a citit, în tot ceea ce a vorbit am căutat dezlegarea propriilor îndoieli.

Imi amintesc de asemenea de o altă seară, când Wojciech Żukowski își împărtășea impresiile sale, la câteva zile după întoarcerea de pe frontul vietnamez. Vorbea simplu despre chestiuni de viață și moarte, dar fiecare cuvânt al lui pulsa cu sînge. N-a existat poate nici un ascultător care să nu fi fost pătruns pînă în adîncul sufletului de soarta poporului vietnamez și care să nu-și fi dat seama de frăția tu-

turor popoarelor ce luptă pentru dreptatea socială și eliberarea națională.

Dar în afară de aceste întâlniri de neuitat cu cei mai de seamă scriitori, au loc în Polonia mii de alte întâlniri, la care participă scriitorii tineri, sau mai puțin cunoscuți. Aproape întotdeauna ei se bucură de mare încredere din partea ascultătorilor și nu rareori, pe lângă întrebările în legătură cu creația autorului, ascultătorii le pun și alte întrebări, poate chiar mai importante pentru locuitorii satelor și orașelor îndepărtate: „Ce să citim? Cum să ne facem planul cititului, ca să cunoaștem cele mai bune cărți ale lumii, ca să înțelegem problemele complicate ale contemporaneității? Cum să trăim, ca să nu ne irosim viața cu lucrurile mărunte de toate zilele? Dacă face să scrii?”

Convorbirile cu cititorii durează adesea ore în șir. Eu însămi mă găseam câteodată în mare încurcătură, cînd cititorii treceau de la discuții asupra soartei unui erou de roman, direct la conflicte izvorite din viața

Copiii polonezi citesc cu plăcere cărțile editate pentru ei.

x) Articole scrise special pentru revistă cu ocazia recentei vizite făcute în țara noastră de scriitoarea poloneză Danuta Bienkowska și poetul Arnold Ślucki.

lor personală și întrebau dacă în cazul corespunzător trebuiau să procedeze într-un fel sau altul. Aceste întrebări erau în legătură cu relațiile dintre tineret și părinți, câteodată în legătură cu chestiuni conjugale, mai adesea în legătură cu conflictele la locul de muncă și foarte des în legătură cu alegerea sau schimbarea profesiei. Literatura se amestecă cu viața. În apărarea punctului său de vedere, cititorii se sprijineau adesea pe exemplul eroilor din romane, ca și cum aceștia ar fi fost bunii lor cunoscuți.

Maria Dabrowska, cunoscută romancieră și
nvelistă poloneză.

În timpul discuției despre romanul meu din viața arhitecților *Dach nad glowa* (Sub acoperiș) atitudinea cititorilor față de eroii romanului era în așa fel, de parcă se adresau colegilor lor, iar problemele romanului le traduceau în limba vieții cotidiene. De asemenea, în timpul întâlnirilor cu tineretul care a citit romanul meu intitulat *Szlakiem orlich gniazd* — (Pe urmele cuiburilor de vulturi), eroii mei au fost priviți ca persoane ce există în realitate și am fost întrebată despre soarta lor. Apoi trebuia să le răspund dacă într-adevăr am făcut acea excursie prin Polonia care este descrisă în carte și dacă într-adevăr am trecut prin toate aceste întâmplări.

Nu întoldeauna însă aceste întâlniri au aceeași atmosferă de sinceritate și încredere. Câteodată printre ascultători adie ațita răceală, plictiseală și lipsă de orice interes, încât scriitorului îi îngheață cuvintele pe buze, iar adunarea se transformă pentru toți într-o apăsătoare „sarcină culturală“.

Ce determină prin urmare reușita acestor întâlniri? Trei lucruri, inegale ca importanță, dar deopotrivă de grave în consecință.

Primul — îl constituie problema de încredere față de autor. Încrederea se naște după citirea operelor acestuia, dacă cititorul a găsit în ele adevărul vieții, cunoașterea oamenilor și a problemelor și o atitudine justă și consecventă. Câteodată însă, lectură cărților slabe, schematice, lasă astfel de reziduri în gândurile cititorului, încât acesta se apropie cu neîncredere de cărțile noi, cu o mai mare valoare, sau chiar „fuge în spre clasici“.

Iar aici un rol mare revine bibliotecarilor. Ei sînt acei care construiesc în mare măsură acea încredere a cititorilor în autor, indicîndu-le cărțile corespunzătoare, risipindu-le rezervele și îndemnîndu-i la cititul sistematic, datorită cărui fapt cititorul își capătă propria sa părere despre literatură. În decembrie 1955 am fost marțoră cum, într-un sat îndepărtat de centre culturale, o bibliotecară, care nu mai era afit de tînără, ducea cărți prin case, cu toată vremea rea, noroi și vijelie. Acest lucru îl înfăptuia de zece ani. La întâlnirea mea cu cititorii acestui sat, am rămăs uimită cît erau de ciliți, formați și plini de dragoste pentru carte.

Învățătorii și bibliotecarii sînt cei mai fideli aliați ai scriitorului, purtînd grija operei sale, atunci cînd el nu mai are o influență directă asupra cititorilor. Tot bibliotecarii sînt aceia care fac să trăiască cartea printre oameni, sau să stea uitată într-un colț al bibliotecii. Ei formează gustul, ei decid într-o mare măsură nivelul cultural în aceste centre unde biblioteca sau căminul cultural constituie singurul punct cultural.

De aceea, constatările și observațiile bibliotecarilor despre cărți, pentru scriitor au o însemnătate imensă. În ele — ca într-o oglindă — se văd defectele sau calitățile creației sale.

Dar reușita întîlnirilor cu cititorii decide, în fine, pregătirea corespunzătoare. Alegerea timpului și a locului de întîlnire joacă desigur un mare rol. Dar cel mai important este, se pare, nivelul constant al muncii cu cititorii. Dacă aceștia s-au obișnuit cu cititul, dacă pentru ei cartea a devenit o necesitate reală, dacă o trăiesc înfrădeavăr, atunci întîlnirile reușesc întotdeauna. După părerea mea cel mai puțin

reușesc întîlnirile prea mult pregătite, la care iau cuvîntul cititorii care și-au stabilit în prealabil părerile cu bibliotecara. Mi s-a întîmplat chiar odată să particip la o astfel de întîlnire cu cititorii, la care oamenii au citit observațiile pe care le scrisese pentru ei bibliotecarul și le-a împărțit înainte de adunare. Din fericire, astfel de întîlniri sînt de domeniul rarității și ele sînt nu numai dăunătoare, dar și inutile.

În țara noastră cartea se bucură de simpatia din ce în ce mai mare a cititorilor. Despre acest lucru e ușor să te convingi mai ales în timpul „Kermezi Cărții”, care are loc în fiecare an în a doua jumătate a lunii mai. Pe străzile orașelor apar o mulțime de standuri cu cărți. Fiecare editură își are chioșcul ei de vînzare și are grijă să pregătească pentru kermeză „trufandale” sub formă de cărți noi. Redactorii își iau rolul de vînzători. Autorii împart autografe pe cărți. Reprezentațiile artiștilor de estradă, diferite concursuri și petreceri cu dans intensifică atmosfera senină a carnavalului de primăvară. E greu să pătrunzi la chioșcuri. Cărțile se vînd ca piinea cal-

dă. Oamenii se întorc încărcăți de cărți, surizători. Copii se îngrămădesc în jurul standurilor speciale cu literatură pentru tineret și copii. În întreaga țară au loc întîlnirile cititorilor cu scriitorii. Sărbătoarea de Primăvară a Cărții — este una din cele mai plăcute obiceiuri ce s-au înrădăcinat în țara noastră în timpul ultimilor zece ani. E sărbătoarea scriitorilor și a bibliotecarilor care lucrează adesea în condiții foarte grele, sărbătoarea cititorilor noi, de curînd cîștigați pentru carte — e sărbătoarea de mai a întregului popor.

Odată cu împărțirea corespondenței, factorii poștali rurali din R. P. Polonă răspindesc și ziarele și cărțile

Scrittorul și cititorul

ARNOLD SLUCKI

S-a scris mult pînă acum despre rolul educativ al operei literare și despre rolul activ al creatorului față de cititor. Există de asemenea latura opusă a acestei influențe și anume: cititorii formează ei înșiși, într-o mare măsură aspectul literaturii, exercită o influență, nu de mică importanță, asupra structurii profilului unui scriitor contemporan. Meritul literaturii socialiste și al criticii socialiste constă tocmai în faptul că țin seamă de aceste două momente. S-ar părea că sînt adevăruri banale, care nu merită să fie relevate. Și totuși nu este așa. Iată, de exemplu, în ultimul timp în mijlocul scriitorilor din țara noastră și din alte țări prietene, care construiesc socialismul, se discută larg despre dreptul de experimentare al scriitorului. Fără experimentare, fără ciștiștig și pierderi ce însoțesc orice gen de experimentare, nu există muncă creatoare în nici un domeniu al activității omenești. Însă cum se poate cerceta valoarea și rațiunea experimentării literare, dacă nu se ține îndeajuns seama de opinia cititorilor de care în ultimă instanță depinde succesul unei opere literare?

Nu e de mirare, deci, că în ultimul timp de intensificare a discuțiilor ideologico-artistice din Polonia, s-a produs de asemenea o animare a contactelor reciproce între scriitor și cititorii săi.

Primele zile ale lunii mai în țara noastră sînt zilele consacrate cărții. În aceste zile se schimbă simțitor peisajul orașelor Varșovia, Cracovia, Poznan și al multor altor centre culturale mai mari și mai mici. Khermezele multicolore, standurile, afișele, împodobesc orașe și sate. Proiectele standurilor cit și întreg cadru artistic al khermezilor este pregătit adesea cu participarea unor graficieni eminenți, a căror ingeniozitate au avut ocazia să o constate oaspeții străini în timpul Festivalului de la Varșovia.

Am participat odată la o astfel de khermeză în Silesia, unde s-a adunat circa jumătate de milion de mineri din întregul basin carbonifer. Standurile au fost plasate în pădure, pe marginea frumoaselor lacuri. Diferite jocuri și loterii animează pe participanți la serbare. Dar cele mai interesante sînt, bine în-

teles, întilnirile cu autorul, ale cărui cărți se citeau adesea din amurg pînă în zori, în eroii căreia se oglindea propria noastră soartă. Cel mai căutat în timpul unor astfel de întilniri este eminentul scriitor polonez Igor Neverly, autorul frumosului roman despre muncitorul revoluționar din anii dintre cele două războaie, intitulat: **Pamiętka z Celulozy**. Această carte a apărut de curînd în traducere romînească sub titlul **Amintiri de la Celuloză**. Pentru o convorbire cu bătrînul scriitor, nestorul literaturii revoluționare poloneze, Lucjan Rudnicki, autorul operei **Staw i Nowe** (Vechi și Nou), se zbat mulți din adepții fermecătoarelor lui cărți. În timpul unei singure după-amiezi se epuizează, de asemenea, edițiile cu culegeri de poezii ale lui Władysław Broniewski, Julian Tuwim, Mieczysław Jastrun și ale altor poeți contemporani. Mame cu copii încotă, se adună cu aceeași admirație pe autorul cărții **Kaszka dziwaczka** (Rața ciudată) — pe Jan Brzechwa, poet pentru copii și satiric.

Aceste serbări nu constituie, bineînțeles, singurā formă de contact între scriitori și cititori.

Organizatorul întilnirilor de fiecare zi ale scriitorilor, poezilor și criticilor cu mulțimea cititorilor este Uniunea Literaților Poloni.

Uniunea Literaților Poloni a inițiat de exemplu plecările scriitorilor în Mazuria, în aceste regiuni poloneze, care un timp îndelungat au suferit o germanizare puternică. În aceste regiuni, presa și literatura apare și în limba germană; în același timp însă, se dă posibilitatea reîntoarcerii la cultura poloneză natală a celor care au fost germanizați cu forța, țărănilor și muncitorilor polonezi.

Foarte cordial e primit scriitorul în satul polonez.

Eu însuși plec adesea la țară, mai ales în părțile natale. De multe ori mă reîntorc de acolo cu un ciclu de versuri. Căci nu există o inspirație poetică mai puternică decît convorbirea cu oamenii înțelepți și cu adevărată putere de simțire, ca cititorii noștri, care ne formează pe noi, scriitorii, după cum și noi îi formăm pe ei.

Din activitatea comisiei bibliotecare, privitoare la problemele de catalogare

Prof. Dr. JORIS VORSTIUS

În ianuarie 1952 a luat ființă pe lângă alte comisii de specialitate create de către Secretariatul de stat al Invățămîntului superior din Republica Democrată Germană și Comisia pentru problemele de catalogare.

Cataloagele sînt instrumentele care țin în mod exact și amănunțit evidența colecțiilor aparținînd bibliotecii și le face accesibile nu numai pentru conducerea bibliotecii, ci și pentru instituțiile și persoanele care doresc de a se folosi de bibliotecă.

Pe cît de redus este interesul publicului larg față de amănunțele care alcătuiesc laolaltă metoda folosirii cataloageilor, pe atît de important socotește el faptul ca bibliotecă să nu se preocupe în organizarea cataloagelor numai de nevoia pentru conducerea bibliotecii de a avea o evidență clară a colecțiilor, ci depășind acest cadru — să găsească forme de catalogare care să vină în ajutorul cititorilor obișnuiți, de la care nu ne putem aștepta la cunoașterea formelor subtile de cataloage.

Colaboratorii instituțiilor noastre științifice și păturile largi ale populației care tind către o aprofundare a cunoștințelor și experienței lor, sînt tot atît de interesați de rezultatele activității Comisiei pentru problemele de catalogare.

S-a raportat de numeroase ori despre stadiul lucrărilor Comisiei. Nu este cazul să repetăm aici expunerile cuprinse în rapoartele respective; în acest articol ne vom limita să subliniem obiectivele principale ale muncii noastre.

Unificarea normelor de catalogare

Comisia tinde către o unificare a normelor și practicilor de catalogare din marile biblioteci enciclopedice pendinte de Secretariatul de stat. Fără o astfel de unificare, este greu de realizat o colaborare, ferită de inconveniente, cum se întîmplă de pildă cu folosirea formularelor de cerere pentru împrumutul inter-bibliotecar.

Dacă comparăm însă între ele diferitele moduri de organizare ale bibliotecilor științifice din Republica Democrată Germană, ni se înfățișează o imagine neînchipuit de împesăritată, rezultată din evoluția lor istorică deosebită.

Un prim grup îl constituie fostele biblioteci prusiene din Berlin, Greifswald și Halle; un al doilea, bibliotecile din fostul regat al Saxoniei (Leipzig și Dresda); un al treilea, cele din Turingia (Jena și Weimar) și în sfîrșit un al patrulea cele din Mecklenburg (Rostock și Schwerin). Comisia pentru problemele de catalogare caută să sprijine prin activitatea sa, strădania Secretariatului de stat al Invățămîntului superior de a cuprinde efectiv toate bibliotecile enciclopedice din resortul său într-o rețea de biblioteci administrate în mod uniform.

Reînnoirea instrucțiunilor pentru redactarea cataloagelor alfabetice

Sarcina cea mai urgentă care a stat în fața Comisiei a fost reînnoirea instrucțiunilor pentru redactarea cataloagelor alfa-

betice, stabilite acum o jumătate de secol și de atunci aproape deloc modificate.

Urmează să se țină seama printr-un scurt îndreptar de nevoile bibliotecilor științifice și de ale bibliotecilor speciale. O modificare completă nu poate avea loc, din motivul bine întemeiat că nu li se poate pretinde bibliotecilor să rupă cu cataloagele lor vechi, cuprinzând milioane de fișe și înregistrări sau să le prelucreze după principii noi.

Tipărirea de titluri și de afișe

O propunere a Comisiei, realizată între timp, se referă la extinderea tipării de titluri și de fișe la achizițiile noi provenite din străinătate. Până acum exista tipărirea curentă a titlurilor numai pentru noile apariții în limba germană în *Bibliografia națională germană* (Deutsche Nationalbibliographie) editată de Deutsche Bücherei, care pune la dispoziția bibliotecilor chiar și fișe de titluri gata întocmite. În martie 1954 Biblioteca Publică Științifică a început să catalogheze noile sale achiziții din Uniunea Sovietică și din țările de democrație populară (Albania, Polonia, România, Cehoslovacia și Ungaria) sub forma de titluri și de fișe tipărite. Bibliotecile germane sînt invitate ca în scurtă vreme să participe la această acțiune, abținându-se și comunicînd listele noilor achiziții.

Problemele catalogului pe subiecte

Comisia și-a îndreptat atenția și asupra problemelor catalogului pe subiecte. Pe lângă chestiunea unei tabele unitare, moderne, pentru catalogul sistematic, Comisia se preocupă și de rezolvarea problemei dificile a catalogului pe subiecte. Catalogul pe subiecte, este acel catalog în care descrierile sînt așezate în ordinea alfabetică a noțiunilor care reprezintă conținutul fiecărei scrieri în parte, catalog deosebit de prețios în domeniul biografic și geografic (scrierile despre persoane individuale și noțiuni geografice) unde el reprezintă un ajutor comod și de neînlocuit pentru cercetător.

Cataloage selective și tematice adnotate

Un ultim punct din programul Comisiei noastre este dezvoltarea cataloagelor speciale selective și a listelor tematice adnotate. Numeroase biblioteci au în afară de catalogul alfabetic de serviciu și un catalog alfabetic pentru public, care conține uneori numai publicațiile mai noi (cam din anul 1909 sau din 1930) chiar în perioada dintre cele două războaie mondiale. Multe biblioteci universitare din Germania au început să întocmească pentru uzul studenților, în afara cataloagelor alfabeticelor generale și cartoteci selecționate ale publicațiilor științifice noi mai de seamă.

Astfel de inițiative, cit și altele similare, preocupîndu-se de nevoile cercetătorilor științifici, trebuie extinse pe viitor. Drept exemplu putem arăta că noul catalog al anonimatelor — cuprinzînd și periodicele — alcătuite de Biblioteca Publică Științifică din Berlin se înfățișează cititorilor săi într-o aranjare comodă, mecanică, întrucît s-a dovedit că aranjarea după cuvîntul tipic prezintă mari greutăți pentru un necunoscător. Comisia se mai ocupă cu problema ajutorării cititorilor prin răspîndirea bibliografiei literaturii existente asupra temelor actuale. După concepția modernă, sarcina bibliotecilor nu este îndeplinită așteptînd numai ca cererile cercetătorilor să le parvină, ci ele trebuie să stea alături de cititori, sfătuiindu-i în mod activ. Trebuie create liste ale revistelor existente în diferitele domenii de specialitate, liste de dicționare de specialitate, traduceri din limbile greu accesibile ale unor anumite teme actuale și indici bibliografici pentru problemele speciale, cu adnotări explicative. Comisia se străduiește să stabilească linii juste pentru întocmirea cu folos a unor asemenea liste. Ea își dă pe deplin seama că scopurile ce i-au fost propuse pot fi realizate numai pe calea unei colaborări pline de încredere între toate bibliotecile împreună cu cercurile de cercetători din raza lor de activitate.

După articolul cu același titlu din lucrarea „Aus der Arbeit der wissenschaftlichen Bibliotheken in der Deutschen Demokratischen Republik“.

Știri din lumea CĂRȚILOR și BIBLIOTECILOR

Cu prilejul comemorării a 50 de ani de la moartea lui Ibsen, biblioteca de stat a U.R.S.S. „V. I. Lenin”, Biblioteca unională de stat pentru literatură străină din Moscova și Biblioteca publică de stat din Leningrad „M. E. Saltykov-Șcedrin” au organizat expoziții bogate din operele marelui scriitor nordic.

Printre manifestările ce-au avut loc cu această ocazie, a fost și seara literară comemorativă organizată de Comitetul sovietic pentru apărarea păcii în colaborare cu Uniunea Scriitorilor din U. R. S.S. și organizația V.O.K.S.

Scriitorii francezi se bucură de un succes considerabil în Ucraina. După cum anunță agenția Tass, în cursul ultimilor ani, editurile ucrainene au tipărit opere de Balzac, Victor Hugo, Guy de Maupassant, Beaumarchais, Voltaire și Anatole France.

Recent au apărut la Kiev în limba ucraineană romanele *Iluzii pierdute* de Balzac și *Salambo* de Flaubert. Sînt în curs de apariție alte 20 de opere de diverși autori printre care Alphonse Daudet și Prosper Merimée.

Editarea în Uniunea Sovietică a celor mai bune opere din literatura românească cunoaște anul acesta un avînt din ce în ce mai mare.

Recent a apărut tradus în limba rusă romanul *Nicoară Patcoavă* de Mihail Sadoveanu.

La Chișinău s-a tipărit de curînd o culegere din poeziile

lui G. Coșbuc care cuprinde ciclurile *Balade și idile*, *Fire de tort*, *Din povești*, *Cinzece de vitejie*, *Jurnalul unui pierde-vară* etc.

Editura Academiei de Științe din R.P. Chineză publică regulat 43 de buletine de specialitate în diferite domenii științifice ca: chimie, matematică, fizică, 16 fascicule cu culegeri de date și știri cu caracter științific din străinătate și 12 reviste cu caracter general.

În ultimii 6 ani, editura a publicat 185 opere științifice printre care monografii, culegeri de referate asupra unor lucrări experimentale, etc.

În prezent se lucrează la o bibliografie a întregii literaturi științifice chineze din ultimii 30 de ani.

În cursul anului 1955 editurile din Ungaria au publicat 200 opere într-un tiraj de 25.000.000 exemplare.

Scrierile ungare contemporane sînt reprezentate prin 80 romane și 37 culegeri de poezii; clasicii unguri prin 97 opere într-un tiraj total de 2.300.000 exemplare.

În ceea ce privește literatura contemporană, menționăm 95 opere, dintre care 46 de autori sovietici, și restul de autori polonezi, romîni, cehi, bulgari. Au mai fost editate 93 opere ale clasicii literaturii mondiale într-un tiraj total de 2.400.000 exemplare. Cărțile ideologice și tehnice și manualele școlare reprezintă

pe de altă parte multe milioane de exemplare.

Asociația bibliotecarilor danezi a patronat recent cu ocazia aniversării a 50 de ani de la înființarea ei, producția unui film documentar despre bibliotecile publice din Danemarca. Filmul arată cum se face deservirea cititorilor în bibliotecile daneze și insistă asupra sistemului accesului liber în secții. El arată de asemenea cum funcționează împrumutul între bibliotecile publice și cele documentare. Spectatorul este introdus în diferite tipuri de biblioteci: biblioteca municipală, biblioteca școlară precum și cea pentru copii.

Consiliul național al bibliotecilor din spitale și sanatorii din Belgia înființat în 1936 și Crucea Roșie belgiană, are ca scop crearea de biblioteci în toate spitalele și sanatoriile din țară. Prima bibliotecă a fost inaugurată în 1937, la spitalul universitar Saint Pierre din Bruxelles.

Consiliul național al bibliotecilor din spitale și sanatorii a organizat pînă acum 57 de biblioteci în toată țara.

În 1954, numărul împrumuturilor efectuate de 53 de biblioteci s-a ridicat la 465.165 de volume.

350 colaboratoare voluntare, pregătite special pentru distribuirea cărților, vizitează săptămînal sălile spitalelor, avînd un cărucior cu cărți pentru bolnavi.

100 de ani de la nașterea lui **G. B. SHAW**

(26 iulie 1856 — 2 noiembrie 1950)

ION MARIN SADOVEANU

Anul acesta se comemorează o sută de ani de la nașterea marelui scriitor progresist de limbă engleză George Bernard Shaw. El reprezintă nu numai o valoare deosebită în cadrul literaturii universale, dar și una deosebit de eficace, la vremea ei, în lupta pentru câștigarea pozițiilor democratice în lumea întreagă. G. B. Shaw era de origine irlandeză. S-a născut la Dublin în anul 1856, an în care a murit celălalt poet revoluționar german, Heinrich Heine.

E o coincidență fericită. Parcă o anumită hotărîre a trecut pana răzvrătirilor și protestărilor din mîna poetului german în aceea a scriitorului irlandez. Shaw, în preajma anului 1880 vine la Londra unde încearcă multiple îndeletniciri, formîndu-se în același timp într-o superioară cultură. La 1888 descoperă **Capitalul** lui Karl Marx care-l fixează în făgașul socialismului. El a stat toată viața la o stingă fabianistă pentru a trece în cele din urmă hotărît la comunism. Influența lui Marx asupra lui Bernard Shaw a fost foarte mare. „Marx mi-a deschis ochii asupra istoriei și întîmplărilor ei, spune scriitorul nostru, și mi-a dat o concepție cu totul nouă despre univers. De asemeni, tot el, m-a dăruit cu un fel și o menire în viață”. Rînd pe rînd, la Londra, Bernard Shaw este cronicar muzical (scriind o carte despre Wagner: *Desăvîrșitul wagnerian*); cronicar dramatic, redactînd cel mai bun studiu despre H. Ibsen (*Chintesența ibsenianismului*); romancier, conferențiar public în Hyde-Park sau în acele reuniuni caracteristice vieții engleze denumite „Debating Clubs” și în sfîrșit dramaturg, îndeletnicire în care avea să rămînă definitiv și să creeze întreaga lui operă. Începutul s-a făcut la 1885, cînd scriitorul a schițat o piesă (în colaborare cu W. Archer) în care ținea să asocieze o tematică cu principii marxiste. Încercarea n-a avut urmări de cît mai tîrziu, la 1892, într-o prelucrare intitulată **Casele domnului Sartorius** (*Widower's Houses*) care a văzut lumina rampei la „Independent Theater” al lui Green, în activitatea căruia și Shaw a avut un rol de seamă. Încă din această piesă se pune cu îndrăzneală problema exploatării oamenilor în lumea capitalistă și mai ales liniștita împăcare a conștiinței burgheze cu ticăloșiile acestei exploatări. Firește că piesa cu un aspect atît de revoluționar a avut un mare răsunset la epoca ei. Urmînd această linie de protest, de denunțare, de trezirea conștiințelor în lupta pentru adevăr și dreptate, Shaw a construit rînd pe rînd o operă impresionantă din care cităm mai ales: **Profesiunea doamnei Warren** (1929); **Major Barbara** (1905); **Pygmalion** (1913); **Căruța cu mere** (1902). Dar această serie de lucrări nu ne arată decît o latură a preocupărilor lui Shaw. Scriitor realist, satiric, ceea ce nu-l împiedecă totuși să fie străbătut de puternice elanuri lirice, dramaturgul se înscrie de timpuriu ca un pasionat ucenic

al lui Ibsen în critica socială și denunțarea stărilor triste din societatea capitalistă. Dar nu numai fondul acesta social trebuia străbătut de lumina nouă a demascărilor ei și vechile stări literare, care acopereau un fond reacționar. Și în acest sens, Shaw pornește încă de la început, ca și Ibsen, o luptă înverșunată împotriva romantismului, a celui romantism care reprezintă o evadare din realitate, din viață, și din privirea fățișă a problemelor ei. Și Shaw întărit și de învățătura marxistă merge mai departe, pînă la a rupe de pe fața eroilor istoriei măștile de prestigiu și care nu sînt decît niște gogorițe pe care oamenii înșiși și le-au făcut. Astfel în piesa **Omul destinului** (1897) el ni-l înfățișează pe Napoleon într-o situație grotescă, iar în **Cezar și Cleopatra** (1901) într-o jalnică situație pe marele Iuliu Cezar.

Firește că pentru a putea face din materialul observat adevărată operă de artă, Shaw nu s-a mulțumit numai să ne enunțe principiile și să denunțe cazuri. El ne-a adus în față oameni ce pot fi urmăriți în toate trăsăturile lor. Și în felul acesta Shaw ni se vedește ca un adevărat cunoscător al poporului englez. În **Pygmalion**, florăreasa, iar în **Major Barbara**, muncitorul, sînt surprinși nu numai în reacțiunile puternice ale firii lor, dar și în graiul lor popular pe care urechea fină, muzicală, a lui Shaw îl surprinde în toate particularitățile lui.

O trăsătură caracteristică a scriitorului Bernard este marea sa pasiune morală (afirmîndu-se și în această manifestare ca un fidel discipol al lui Ibsen). Din această pasiune crește dinamismul său, atitudinea de luptă, ca și aspectul social al operii. Reamintim ca lucrare centrală în care elementele acestea pot fi bine urmărite **Major Barbara** cu prezentarea în trăsături atât de caracteristice a fabricantului monstruos de arme Undershaft. Figura aceasta de profitor al războiului și al nenorocirii, actuală și astăzi într-o anumită tabără de aștători, a fost înfățișată pentru totdeauna de Bernard Shaw. Scriitorul n-a stat însă departe de curentul de idei al epocii sale. Astfel el dezbate problema revoluționismului și darvinismului într-o serie de lucrări cum ar fi de pildă **Inapoi la Mathusalem** de la 1922.

În Bernard Shaw și-au dat întâlnire un pamfletar, un literar, un dramaturg și un poet liric. Fiecare și-au adus contribuția sa la încheierea operii, din care nu e de lipsă nici gluma, umorul și o anumită „clownărie“ cum a fost numită, datorită originii irlandeze a scriitorului. Deși dramaturg și priceput constructor de piese, Shaw își întovărășește lucrările de mari prefețe, adevărate eseuri în care dezbate teoretic, problemele ce urmează să se pună în piese. El a fost un neobosit luptător și pe tărîm social. Încă din 1931 el a trimis următorul mesaj către popoarele Uniunii Sovietice: „În vreme ce voi vă duceți încercarea pînă la triumful final, și știu că o veți duce, noi, ceștilalți din Occident care ne jucăm de-a socialismul nu vom avea alt ceva de făcut decît să vă urmăm drumul, fie c-om vrea fie că n-om vrea“. Iar mai tîrziu, la 6 august 1950 (numai cu trei luni înainte de moarte) Bernard Shaw la întrebarea: — Sînteți comunist, D-le Shaw? pusă de un redactor de la „Reynold's News“, — Vezi bine că sînt! a răspuns. A duce război împotriva comunismului e un non sens stupid. Viitorul este al țărilor care vor realiza comunismul cît mai iute și cît mai adînc“.

Puternic critic al societății capitaliste, pacifist, luptător pentru o înaltă ținută morală și idei generoase, Bernard Shaw se așează nu numai printre cei mai mari scriitori ai literaturii universale, dar și printre luminoasele figuri ale înaintemergătorilor pe calea unei omeniri mai bune și mai fericite.

Calendarul nostru

15 august. 185 de ani de la nașterea scriitorului Walter Scott. El s-a născut în 1771 în orașul scoțian Edinburg, în familia unui jurist de origină nobilă.

După terminarea studiilor de drept el cutreeră munții Scoției în căutarea legendelor care-i lermecaseră copilăria. Incepînd din 1814, cînd își publică primul roman *Waverley* el se consacră cu trup și suflet unei munci literare anevoioase, al cărei rezultat este o amplă frescă istorică a trecutului Angliei. Printre romanele cele mai cunoscute scrise de el amintim *Arheologul*, *Puritani*, *Rob Roy*, *Ivanhoe*, *Quentin Durward*, *Frumoasa din Perth*, *Woodstock*, etc.

Cu sănătatea zdruncinată în urma eforturilor depuse, Walter Scott sfătuit de medici pleacă în toamna anului 1831 în Italia, dar peste cîteva luni se întoarce în patrie și complet paralizat, moare la Abbotsford, în ziua de 21 septembrie 1832.

De consultat: Scott, Walter: *Ivanhoe*, București, Editura tineretului, 1955, 488 p. (Prefață de Petre Solomon, p. 5—30). (Colecția „Cutezătorii“).

15 august. Se împlinesc 100 de ani de la nașterea scriitorului Ivan Franko. Fiu de fierar, născut în anul 1856 în satul Nagueviți din Ucraina apuseană (Galiția), el a cunoscut frumusețea muncii creatoare, dar și durerea poporului asuprit. Activitatea lui — el a fost poet, prozator, dramaturg, traducător, editor, critic — s-a desfășurat cu intensitate între anii 1875—1916 cînd i-a cunoscut și studiat pe democrații ruși și îndeosebi pe Gherțen și Cernișevski. Un rol deosebit în formarea concepției lui despre lume a avut studierea operelor lui Marx, Engels, Lenin. A fost arestat și închis pentru activitatea sa revoluționară în 1877, 1880 și 1889. A lăsat o moștenire literară de aproape 5000 de lucrări.

O parte din povestirile lui au apărut și în limba română în volumele *Povestiri și Zidarul*.

De consultat: Franko, I.: *Povestiri*, București, E.S.P.L.A., 1954, 92 p. (Prefața de Caloianu Florica, p. 5—9) (Colecția „Biblioteca pentru toți“). Franko, I.: *Zidarul*. București, Editura Carlea Rusă, 1949, (Prefața editurii p. 5—7) (Colecția „Literatura pentru toți“); Răchișeanu-Șirianu, Irina: *Ivan Franko — un mare dramaturg al poporului ucrainian*. Contemporanul, 15.1.54, p. 1.

17 august. S-a născut în anul 1868 în târgul Mihăileni poetul Ion Păun-Pincio. Deși a urmat cursurile de artă dramatică ale Conservatorului din Iași, din cauza lipsurilor materiale nu s-a putut dedica scenei fiind nevoit să-și caute diverse surse de ciștiș. A fost funcționar la poștă, casier la o librărie, apoi a colaborat la gazetele „Adevărul“, „Evenimentul literar“, „Arhiva științifică și literară“, „Literatură și știință“ etc. În 1894 este angajat ca redactor la „Lumea nouă“ organul partidului social-democrat. Moare la 1 ianuarie în vîrstă de 27 ani. În scrierile sale se reflectă dragostea pentru popor. Deși vede mizeria crescîndă a maselor nu întrevede însă soluția înlăturării dominației

claselor exploatare nici rolul proletariatului. Din scrierile lui ne-au rămas o serie de poezii, scrisori și proză.

De consultat: Boldan, Emil: Ion Păun Pincio — un cîntăreț al durerii exploataților. Știința, 12.1.55, p. 2; Păun-Pincio I.: *Versuri, proză, scrisori*. București, E.S.P.L.A., 1955, 227 p. ([Studiu introductiv] Ion Păun Pincio de I. Vitner, p. 3—32); Virgolici, Teodor: 60 de ani de la moartea lui Ion Păun Pincio. România liberă, 5.1.55, p. 2.

20 august. Moare în anul 1872 poetul Dimitrie Bolintineanu. S-a născut în 1819, la Bolintinul din Vale, ca fiu al lui Enache Cosmad, subprefect de plasă, de origină macedoneană. Trimis în București la tînciul său pitarul Pădureanu, a învățat mai întîi cu un dascăl român și apoi a frecventat școala de la Colțea și cea de la Sf. Sava.

În această epocă au loc puternice coaliții ale burgheziei împotriva cărora se ridică masele asuprite. Pe plan politic are loc revoluția din 1848, iar pe plan cultural literatura reflectă concepția de viață a marii boierimi în descompunere. Cînd debutează Bolintineanu, literatura progresistă era reprezentată prin scriitorii de seamă ca Vasile Cîrlova, Grigore Alexandrescu, Mihail Kogălniceanu, Vasile Alecsandri, Nicolae Bălcescu.

Primele poezii ale lui Bolintineanu suferă influența ideologiei clasei dominante. În perioada 1840—1845 se produce o schimbare în conștiința lui, în urma căreia poetul trece de partea forțelor populare. Într-un volum de poezii apărut în 1847 predomină poezia patriotică, baladele istorice, în care la atitudine și se ridică împotriva tiraniei. În operele lui se oglindește disprețul și indignarea față de clasele exploatare, dispreț care merge uneori pînă la ură.

De consultat: Bolintineanu, D.: *Opere*. București, Editura de stat pentru literatura didactică și științifică, 1951, 472 p. (Prefața de Al. Ștefănescu, p. III—LVIII); Bolintineanu, D.: *Opere alese*. [Vol.] 1. *Versuri*. București, E.S.P.L.A., 1955, 483 p. (Studiu introductiv de Dan Costa, p. 3—69) (Colecția „Biblioteca pentru toți”); Costa, Dan: Un precursor al satirei românești — Dimitrie Bolintineanu. Studiu. Almanahul literar. 1953, nr. 10, p. 78—96; Petrescu Cezar: Dimitrie Bolintineanu. În vol.: *Despre scris și scriitori*. Eseuri. București, E.S.P.L.A., 1951, p. 34—41 (Colecția „Studii literare”).

20 august. Moare în anul 1868 Constantin Negruzzi. Anul nașterii sale nu se cunoaște precis dar se pare că este 1808. Născut dintr-o familie de răzeși trecută în rîndul micii boierimi, el a căpătat o cultură bogată. În 1821, după intrarea eteriștilor în Iași, familia sa, refugiindu-se la Chișinău, Costache Negruzzi studiază limba rusă și literatura rusă. Atunci a cunoscut pe Alexandru Pușkin care se afla exilat la Chișinău și sub influența căruia scrie primele lucrări. În 1823 se întoarce în Moldova și colaborează la revistele „Albina”, „Dacia literară”, „Propășirea”, la revista din Muntenia „Curierul” și la cea ardeleană „Foaie pentru inimă și literatură”. Negruzzi este unul din scriitorii care în anii premergători revoluției din 1848 și-a pus creația literară în slujba forțelor progresiste criticînd marea boierime (*Alexandru Lăpușeanu*) și făcînd să renască exemple de eroism din lupta poporului nostru (*Sobiești și rominii*, *Aprodul Purice*, etc.). Deținînd după 1848 funcții importante în aparatul de stat, începe să se reflecte în scrierile lui mentalitatea claselor dominante. În 1868 se retrage la moșia sa din Trifeștii Vechi unde moare. Cele mai importante scrieri ale sale sînt cuprinse în volumul *Opere alese* apărute în E.S.P.L.A.

De consultat: Negruzzi, Constantin. *Opere alese*. [Vol.] 1. Proză. București, E.S.P.L.A., 1955, 308 p. (Prefața editurii, p. 3—22) (Colecția „Biblioteca pentru toți”).

26 august. In anul 1937 se stinge din viață Alexandru Sahia. S-a născut la 11 octombrie 1908 în satul Minăstirea din județul Ilfov. Urmează 7 clase la liceul militar și apoi ultima clasă o termină la Sf. Sava. Continuă studiile la Facultatea de drept. In acest timp când lupta muncitorimii se înteește a început să scrie reportaje, cronici literare, recenzii, fiind alături de clasa muncitoare pe care nu o va părăsi niciodată. A scris nuvele care tratează probleme ale muncitorimii și țărănimii și care sînt străbătute de idei antirăzboinice și antimilitariste, demascînd pregătirile de război împotriva Uniunii Sovietice. O parte din scrierile lui cele mai importante se găsesc în volumul de *Nuvele* — apărut de curînd în E.S.P.L.A.

De consultat: Jebeleanu, Eugen: Moartea lui Al. Sahia. In vol.: *Din veacul XX*. București, E.S.P.L.A., 1956, p. 146—148; Jebeleanu, Eugen: Al. Sahia. In vol.: *Din veacul XX*. București, E.S.P.L.A., 1956, p. 245—247; Jebeleanu, Eugen: 12 ani de la moartea lui Al. Sahia. In vol.: *Din veacul XX*, București, E.S.P.L.A., 1956, p. 302—306; Macovescu, George, *Viata și opera lui Alexandru Sahia*. București, E.S.P.L.A., 1950, 88 p.

27 august. Se împlinesc 85 de ani de la nașterea scriitorului american Theodore Dreiser, născut în 1871, la Terre Haute Indiana dintr-o familie de emigranți germani. Ca ziarist a călătorit mult între anii 1892—1895 prin marile orașe industriale ale țării, cunoscînd medii și oameni diferiți. A părăsit ziaristica și a început să scrie cărți despre nedreptatea socială. Prima a fost *Sora Carrie* (1900) care a fost vehement criticată, apoi în 1911 *Jennie Gerhardt*.

Revoluția din Octombrie are o mare influență asupra lui. Insușețit de dorința de a analiza adine societatea în care trăia, începe să scrie *Tritologia dorinței* din care au apărut primele două volume: *Financiarul* și *Titanul*. In 1925 scrie *O tragedie americană* imagine cuprinzătoare a multiplelor aspecte pe care le manifestă puterea dolarului ce denaturează conștiința umană împingînd-o la josiție și crimă.

Opera lui Th. Dreiser care slujește și va sluji cauza întregii omeniri progresiste este unul din cele mai traicne și impunătoare ediții ale literaturii progresiste americane.

In limba romînă a apărut romanul *O tragedie americană* și nuvela *Capcana*. Th. Dreiser a murit în anul 1946.

De consultat: Bakonski, Leon: *Capcana*. [Recenzie.] *Steaua*, 1956, nr. 3, p. 101—102; Diamant, D.: Theodore Dreiser și o tragedie tipic americană. [O tragedie americană. Recenzie.] *Viața Romînească*, 1954, nr. 10, p. 265—269; Dreiser, Th.: *O tragedie americană*. București, E.S.P.L.A., 1954, 674 p. (Prefață de Radu Lupan, p. 5—21); Gheorghiu, Mihnea: In regatul uritului. [O tragedie americană. Recenzie.] *Gazeta literară*, 3.VI.54, p. 2; Solomon, Petru: Un maestru al literaturii americane. Zece ani de la moartea lui Theodore Dreiser. *Știința*, 6.I.56, p. 2.

Biblioteca satească din comuna Vama

Mai bine de 600 de cititori noi înscriși, o frecvență trimestrială de peste 2000 de cititori și 2800 cărți eliberate din totalul de aproape 4000, iată cifrele care vorbesc despre rodnică activitate a bibliotecii sătești din comuna Vama, raionul Cimpulung, bibliotecă condusă de tov. Ștefania Lănescu, veche activistă în munca culturală de masă.

Cunoscând bine munca cu cartea, pe care o iubește încă de când era bibliotecara căminului cultural din comună, învățătoarea Ștefania Lănescu a știut să organizeze temeinic activitatea bibliotecii sătești.

Țăranii muncitori din Vama s-au obișnuit să citească, să frecventeze biblioteca și să considere cartea ca pe un ajutor prețios la care recurg ori de câte ori au de rezolvat o problemă mai dificilă în munca lor.

Activitatea cu cartea în comuna Vama a început să se intensifice și mai mult în preajma alegerilor de deputați în Sfaturile populare care au avut loc în acest an. Încă de atunci cu sprijinul comisiei de femei, bibliotecara a organizat în comună 9 cercuri de citit pe sectoare (circumscripții electorale). La conducerea cercurilor au fost puse cele mai vrednice dintre ajutoarele bibliotecii, ca de pildă, comunistă Victoria Ciosnar, responsabilă comisiei de femei Glicheria Voșloban, delegatele Marița Froicu, Veronica Samson și Eufrosina Lupașcu, cititoarea frunțașă Glicheria Sasu și Glicheria Iosub. În aceste cercuri s-au citit materiale în legătură cu alegerile, articole din presa centrală și locală. După alegeri, cele nouă cercuri de citit nu s-au desființat, ci s-au transformat în cercuri permanente de citit, a căror activitate este strâns legată de problemele ce frământă pe cititorii bibliotecii.

Astfel, imediat după publicarea Documentelor celui de-al II-lea Congres al partidului, bibliotecara, sub îndrumarea organizației de partid din sat, a început citirea în cercuri a documentelor. În

prezent la ședințele săptămânale de citit se studiază cărți și broșuri legate de muncile agrozootehnice în curs, iar în vederea înlăturării unei întovărășiri zootehnice în comună, se studiază materiale din experiența sovietică în domeniul zootehnicii.

În cercul condus de cititoarea frunțașă Glicheria Sasu, la cererea țăranului muncitor Gheorghe Lucan a lui Ștefan, s-a făcut citirea unor cărți despre albinărit, ca de pildă: Să dezvoltăm creșterea albinelor pentru sporirea veniturilor gospodărești de ing. Florin Bălănescu și Lucrările din stupina colhoznică de G. F. Taranov.

Deoarece ocupația de bază a locuitorilor din comuna Vama este creșterea animalelor, la cercul condus de Glicheria Leontas, se citesc cărți despre fînețe și pășunat. Folosind cărți ca Metode înaintate de îngrijire și îmbunătățire a pășunilor și fînețelor naturale, mulți țărani muncitori au urmat pilda crescătorului frunțaș de animale Sasu Petre, care este și un bun cititor al bibliotecii, aplicând în practică învățămintele însușite din această carte.

Alături de creșterea animalelor, pomicultura este și ea una din ocupațiile principale ale țăranilor muncitori. Pentru ca pomii să dea roade bogate, cititorii din cercul condus de Glicheria Iosub, au cerut să se citească cărți despre pomicultura printre care: Prin tăieri regulate la pomi, obținem fructe în fiecare an de prof. M. Constantinescu și Îngrijirea pomilor fructiferi.

Dacă stai după-amiaza la biblioteca satească din comuna Vama, poți întâlni pe mulți dintre cititorii frunțași ai bibliotecii. Așa sînt țărancă muncitoare Nastasia Luțec și Teodora Baltag, muncitorul Dumitru Mîndriță și alții.

Ceea ce atrage mulți cititori la bibliotecă sînt manifestările de masă cu cartea. Pentru organizarea lor tov. Lănescu ajută de un colectiv voluntar depune o muncă deosebită. Astfel au fost organizate consfătuiri cu cititorii, recen-

zii, seri literare, expoziții de cărți. O acțiune reușită a fost consfătuirea în jurul romanului Pământ desțelenit de M. Șolohov, cu care prilej s-a aranjat și o expoziție de cărți cu tema Gospodăria agricolă colectivă și întovărirea zootehnică, izvor de bunăstare și teșug.

Ștind de vorbă cu tov. Lănescu și întrebînd-o cum a reușit să mărească numărul de cititori și cărți citite, mi-a răspuns: „Eu nu stau numai în bibliotecă ca să aștept pe cititor, ci merg și la el acasă, stau de vorbă cu el, și-i dau cartea de care are nevoie, iar atunci cînd

el nu are timp să restituie cartea pe care a împrumutat-o de la bibliotecă, eu mă duc să o iau și să-i dau alta”.

Pentru munca sa frumoasă, pentru străduințele ce le depune de a atrage cît mai mulți cititori, tov. Lănescu a fost evidențiat la consfătuirea de la Botoșani cu bibliotecarii din regiunea Suceava, cînd biblioteca sa a fost declarată frun-tașă pe raion.

VALENTINA VRANAU
bibliotecar șef la bibliotecă raională
Cîmpulung, regiunea Suceava

BIBLIOTECA „BATTHYANEUM” DIN ALBA IULIA

(Urmare din pag. 17)

biotecii îi aparține și un mic muzeu bisericesc, în care a fost strîns, cu mult mai tîrziu, după moartea episcopului Baththany numeroase obiecte valoroase și din punct de vedere al artei bisericesti, vestimente bisericesti, preoțesti și tablouri. Se poate remarca între aceste vestimente casula lui Bathori Andrei, principe al Transilvaniei, omorît în 1599, după ce pierde bătălia contra lui Alba Viteazul.

Destul de bogată și interesantă este colecția numismatică a acestui institut, precum și numeroasele obiecte din epoca de piatră și a bronzului. La fel de interesante sînt și anticitățile romane care constituie o anexă a acestei biblioteci. În această bibliotecă este încadrată și o parte din arhiva Capitulului romano-catolic din Alba-Iulia. Arhiva respectivă posedă documente datînd din secolele XIII-XVIII-lea care conține multe date privitoare la istoria Transilvaniei.

Mai există aici și alte documente ale fostelor bresle din Alba-Iulia. La fel de interesantă și din punct de vedere istoric valoroasă este și corespondența lui Dániel Imre, fostul bibliotecar al lui Baththany. Între aceste scrisori se găsesc și cîteva epistole scrise de profesorul Gabri Iosif din Alba-Iulia, scrisori de pe vremea răscoalei lui Horia. Una dintre acestea, pe lângă alte amănunte cu caracter informativ asupra răscoalei, conține și descrierea executării pe roată a lui Horia și Cloșca. În epistola adresată prietenului său Dániel Imre, care atunci se afla la Roma, trimis de episcopul Baththany pentru a întreprinde

cercetări și a copia acte din arhiva Vaticanului — profesorul Gabri descrie ca martor ocular, în culori vii, dar otrăvite de o nemărginită ură șovină și dispreț față de clasa îobagilor „valahi” — groaznica moarte a acestor doi martiri ai luptei de eliberare a poporului de sub jugul rîmășilor.

Muzeul astronomic al „Baththanyum”-ului este un monument și tot odată și o mărturie vie a strădaniei lui Baththany Ignat. La timpul său, acest observator a fost un serios institut științific. Astăzi datorită utilajului și aparatelor sale învechite, depășite de timp, a devenit doar un muzeu.

*

În trecut, după moartea întemeietorului său, institutul „Baththanyum” constituia o curiozitate turistică (bine înțeles afară de interesul oamenilor de știință, puțini la număr, care îl cercetau).

Unii turiști care vizitau „Baththanyum” se minunau de mulțimea și mărirea cărților din bibliotecă, fără să le înțeleagă adevăratul rost, conducătorii institutului fiind mai mult niște păstrători și tezaurieri ai cărților și celorlalte obiecte.

Astăzi însă, această bibliotecă pășește spre o țintă măreață, ajutînd, cu tot ce are mai bun și de seamă cultura și știința patriei noastre și celorlalte țări iubitoare de pace, și progres, în drumul lor luminos, spre construirea socialismului.

ÎN ATENȚIA BIBLIOTECARILOR

Întrebări și răspunsuri cu privire la noua salarizare a bibliotecarilor

În scopul de a asigura bibliotecarilor de stat din țara noastră cadre de bibliotecari cu o pregătire culturală și politică corespunzătoare, care să ducă la stabilitatea acestora în muncă, a apărut în noiembrie 1955 H.C.M. nr. 2399 privitor la noua salarizare a bibliotecarilor.

Referitor la modul de aplicare a prevederilor acestei Hotărâri, au sosit la redacția noastră o serie de întrebări, de la diferiți bibliotecari.

În cele ce urmează dăm răspuns la câteva din problemele ridicate, urmînd ca în numerele viitoare să răspundem și la celelalte precum și la cele care vor mai sosi între timp.

Întrebare. Ce studii și ce vechime se cer pentru bibliotecarii încadrați conform noii salarizări?

Răspuns. Pentru funcțiile de director de bibliotecă, bibliotecar șef, bibliograf șef, bibliotecar principal, bibliograf principal și bibliograf, se cer ca studii licența sau examenul de Stat în filozofie, istorie, filologie, pedagogie și curs de specialitate de bibliotecar.

Pentru funcția de bibliotecar, bibliotecar responsabil la sala de lectură, bibliotecar ajutor, bibliotecar traducător și șef depozit cărți, se cer studii medii generale complete (examen de maturitate sau bacalaureat) și curs de specialitate.

Pentru bibliotecar traducător se cere în plus examen de traducător pentru cel puțin o limbă străină.

Pentru funcția de legător de cărți se cere școala medie tehnică poligrafică sau o vechime care să asigure pregătirea profesională corespunzătoare.

Pentru funcția de depozitar de cărți și minuior cărți se cer studii elementare complete.

Bibliotecarii încadrați, care la data aplicării noii salarizări nu au studiile cerute, sînt obligați să-și completeze studiile. În intervalul completării studiilor, primesc un salariu cu 10% mai mic pînă la data terminării lor.

În termen de un an de la data aplicării noii salarizări, bibliotecarii care nu au cursuri de specialitate, sînt obligați să urmeze fie cursul de 3 luni al Ministerului

Culturii, fie cursuri de specialitate prin corespondență.

În cazul cînd prin aplicarea noului sistem de salarizare pe funcțiuni, salariile unor posturi vor fi mai mici decît cele existente la data aplicării prevederilor H.C.M. nr. 2399/955, se va menține salariul actual atît timp cît postul este ocupat în continuare de același lucrător, care continuă să îndeplinească aceeași funcție pe același loc de muncă.

Noile încadrări de bibliotecari nu se vor mai face pentru acei care nu au studiile cerute pentru fiecare funcție și practica de bibliotecă timp de 2 luni, conform ordinului Ministerului Culturii nr. 546/954.

Pentru conducătorii de bibliotecă nu este limită de vechime în cîmpul muncii. Sporul de vechime se acordă numai pentru funcțiile de specialitate. Procentul de creștere a salariului variază de la 8-10% la o vechime de 5, 10, 20 ani.

Pentru stabilirea vechimii se socotesc anii de muncă serviți în învățămînt și în alte sectoare ale muncii culturale.

Întrebare: Care sînt normele de activitate pentru bibliotecile regionale, raionale și sătești?

Răspuns: Instrucțiunile pentru aplicarea noii salarizări stabilesc norme de activitate obligatorii pentru bibliotecile din sistemul Ministerului Culturii. Schemele se vor acorda pe baza activității bibliotecii, numărul salariaților bibliotecii stabilindu-se după numărul cititorilor și al cărților citite. Normele prevăd cîte 500 de cititori și

10,000 cărți citite anual de fiecare lucrător al bibliotecilor regionale și raionale.

Nu se include în acest calcul minutorul de cărți, depozitarul de cărți și legătorul de cărți, bibliotecarul care conduce secția bibliotecilor mobile și are mai mult de 15 biblioteci mobile, precum și bibliotecarul care răspunde de organizarea fondului documentar.

Pentru bibliotecile sătești se stabilește o normă minimă de 400 cititori și 7000 cărți citite anual.

Intrebare: Ce drepturi se acordă bibliotecarilor ?

Răspuns: Conform Hotărârii nr. 826 din 1951 a C.C. al P.M.R. și Consiliului de Miniștri al R.P.R., art. 2, 4, 6, 9 se acordă bibliotecarilor din mediul rural care intră pentru prima dată în câmpul muncii, indemnizație de instalare, dacă sînt numiți

într-o altă localitate (sate, centre raionale rurale) decît cea în care au domiciliul.

Sfatul popular comunal respectiv este obligat să le asigure locuințe corespunzătoare, cu plata chiriei conform legilor, precum și asigurarea mesei la cantina Sfatului popular, S.M.T. sau G.A.S. (unde există).

Li se acordă, de asemenea, locuri la odihnă și tratament medical gratuit sau cu preț redus.

Intrebare: Ce premii se acordă bibliotecarilor voluntari ai căminelor culturale?

Răspuns: Se acordă trimestrial, de către secțiunile culturale regionale, un număr de premii a 250 lei, celor mai buni bibliotecari voluntari ai căminelor culturale cu 200 cititori și 3500 cărți citite anual.

Propunerile de premiere vor fi făcute de bibliotecile regionale respective.

Adevărata față a INDIEI

Apariția în traducere românească a cărții scrise de Jawaharlal Nehru, actualul prim ministru al Republicii India, intitulată **Descoperirea Indiei**, a stîrnit un mare interes în rîndurile publicului cititor din țara noastră. Cartea conține un bogat și valoros material privind istoria milenară a civilizației indiene, aspirațiile de libertate și lupta pentru progres social a poporului indian.

Cititorul face cunoștință cu autorul cărții, cu o parte din viața și activitatea sa de militant politic, cu concepția sa filozofică și social-politică, încă în primele trei capitole ale cărții. Pentru concepția și activitatea politică progresistă pe care a desfășurat-o de-a lungul vieții, Jawaharlal Nehru a fost deținut de numeroase ori de către autoritățile colonialiste engleze. Cartea **Descoperirea Indiei** a fost scrisă de Nehru în închisoare, ca și alte cărți ale sale, ca de pildă **Autobiografie**.

Scrisă în 1944 în fortul Ahmadnagar în care autorul a fost închis, ea dezvăluie trecutul poporului indian, începînd cu civilizația din valea Indusului continuînd cu descrierea budismului, a sistemelor filozofice indiene, a orînduirilor sociale, culturii și artei sale de-a lungul a numeroase veacuri și terminînd cu instaurarea singeroasei dominații coloniale engleze, cu consecințele ei ne-

fastе. Cititorul descoperă în felul acesta adevărata istorie a Indiei pînă în zilele noastre, mai precis pînă spre sfîrșitul celui de-al doilea război mondial. Imaginea falsă pe care au creat-o istoricii burghezi din Occident asupra Indiei, este înlocuită cu o imagine nouă, reală din care se desprinde cu putere rolul hotărîtor jucat de talentatul popor indian în făurirea istoriei sale multiseculare, în cucerirea independenței naționale, prin scuturarea jugului colonial englez.

În ultima parte a cărții, Nehru consacră numeroase pagini istoriei partidului politic din care face el parte — Congresul Național indian — precum și problemelor care au preocupat mișcarea de eliberare a Indiei de sub colonialism. Aici este puternic realizată figura lui Ghandi, personalitatea de seamă a istoriei contemporane a Indiei.

Scrisă într-o limbă curgătoare, atractivă, cartea lui Jawaharlal Nehru trebuie citită cu un ochi critic, reținînd din ea tot ceea ce contribuie la o justă cunoaștere și apreciere a trecutului, prezentului și viitorului marelui popor indian.

*) NEHRU, JAWAHARLAL: **Descoperirea Indiei**. București, Editura de stat pentru literatură politică, 1956, 676 p.

BIBLIOGRAFIE

INDUSTRIE. ORGANIZAREA INTREPRINDERILOR SOCIALISTE

ORBAN, S. și NICOARA V.: **Maistrul organizator al producției.** București, Editura de stat pentru literatură politică, 1956, 55 p., lei 0,70.

De-a lungul celor 4 reportaje pe care le cuprinde, broșura ne înfățișează experiența pozitivă acumulată în munca lor de diferiți maiștri pentru îmbunătățirea procesului de producție, pentru continua îmbogățire a cunoștințelor lor profesionale, pentru calificarea muncitorilor și ridicarea nivelului lor tehnic.

Primul reportaj **Un vrednic faur al oțelului** vorbește despre experiența organizării locului de muncă al maistrului șef al oțelăriei Martin de la Reșița, Matei Stubnya. Sînt înfățișate pe larg măsurile luate de Stubnya în acest scop: întocmirea zilnică a graficului de producție și munca încordată pentru respectarea acestuia. În reportajul următor **Drumul unui maistru** facem cunoștință cu maistrul șef al secției montaj de la fabrica „Electromotor” din Timișoara, Gilcă. Preocupat permanent de ridicarea nivelului său, Gilcă a reușit să-și organizeze munca în așa fel, încît secția condusă de el a deținut timp îndelungat drapelul roșu de secție fruntașă a uzinei. Cel de-al treilea reportaj, **Să sprijinim munca maistrilor** înfățișează unele aspecte din munca conducerii administrative și a comitetului de partid de la fabrica de piese de schimb C.F.R.-Galați pentru îmbunătățirea continuă a muncii maistrilor. Conducător, prieten și sfătuitor se intitulă ultimul reportaj din care se desprinde frumoasa activitate a maistrului Ion Brighiu de la uzinele textile „7 Noiembrie” — București pentru ridicarea calificării muncitorilor.

ȘTIINȚA ALE NATURII

IVANOV, F. M. și BIALOBJESKI, G. V.: **Pietre artificiale.** București, Editura Cartea Rusă, 1956, 62 p., lei 0,70. (Colecția „Știința pentru toți”).

Sub această denumire se înțelege o parte a materialelor de construcții (cărămidă, sticlă, beton ș. a.) ce se fabrică pe cale artificială în întreprinderile industriale. Broșura începe arătînd la ce servesc pietrele artificiale, subliniind că ele sînt folosite în construcții de case, poduri, etc., în diferite domenii ale industriei, ca de pildă în industria chimică pentru fabricarea vaselor și aparatelor rezistente la acizi, în metalurgie pentru zidăria refractară a furnalelor înalte și a cuptoarelor Martin sau pentru fabricarea unor obiecte de uz casnic, ca vase de porțelan, faianță și sticlă, cuveta spălătorului, geamul de la ferestre și becul electric, etc. În continuare, autorii descriu proprietățile cele mai importante ale pietrelor artificiale — rezistența, durabilitatea și duritatea lor, și apoi căile principale pentru obținerea lor.

Deosebit de instructive sînt capitolele consacrate descrierii celor mai importante tipuri de pietre artificiale pentru fiecare în parte, menționîndu-se modul de obținere, proprietățile fizice și diversele domenii în care sînt folosite. Sînt descrise astfel produsele artificiale pietroase obținute din argilă prin ardere, așa numitele produse ceramice (cărămidă, porțelanul, teracota, majolica) betonul și betonul armat, diferite tipuri de sticlă și în incheiere pietrele prețioase artificiale (rubine, safire, alexandrite, smaralde etc.).

LITERATURĂ

HASEK, JAROSLAV: **Peripețiile bravului soldat Svejk în războiul mondial.** Vol. 1 și 2. București, E.S.P.L.A., 1956, 558 p. (Colecția „Clasicii literaturii universale”).

Cartea scriitorul ceh Hasek despre **Peripețiile bravului soldat Svejk în războiul mondial** a devenit în scurt timp după apariția ei un bun al celor mai largi mase de cititori. Deși critica oficială burgheză din Cehoslovacia anilor 1920—1940 a încercat s-o arunce la periferia literaturii ea a cucerit admirația oamenilor cinstiți prin adevărul pe care-l

conține, prin înalta formă artistică în care acest adevăr era exprimat. Ironia fină, satira arzătoare, umorul sănătos cu care este prezentată societatea din împărăția habsburgică în anii războiului din 1914—1918 fac din această operă un rechizitoriu puternic al întregii orînduiri militariste din fostul imperiu austro-ungar. Bravul soldat Svejik reprezintă pe omul din popor, simplu dar inteligent, dotat cu bun simț și putere de înțelegere izvor de snoave, zicale și vorbe înțelepte. Într-un fel, Svejik e un Păcală de-al nostru în haine de soldat.

Svejik, mic negustor de cîini din Praga, e arestat pentru că ar fi pălăvrăgit pe seama atentatului de la Serajevo. În tot cuprinsul cărții scriitorul subliniază această trăsătură caracteristică a statului polițist austro-ungar, adevărata închisoare a popoarelor, ce se sprijinea doar pe un imens aparat de opresiune.

În armată, unde reumaticul Svejik se duce „voluntar” fiind purtat în cărucior, „bravul soldat” îndură bătaiele, închisoarea, foamea, mizeria ce domnea în această instituție, bazată pe absurd și prostie. Din toate însă scapă cu bine datorită calităților sale, răbdării și siguranței sale în viitor.

Jaroslav Hasek, scriitor și activist social neobosit, combatant în Armata Roșie în timpul Mării Revoluții din Octombrie, a crezut cu putere în viitorul de libertate a poporului său. Cărțile sa este pătrunsă tocmai de acest spirit optimist și este citită cu multă plăcere, după douăzeci de ani de la moartea scriitorului.

JEBELEANU, EUGEN: Din veacul XX. București, E.S.P.L.A., 1956, 526 p. lei 7,25.

Volumul cuprinde o parte din articolele, reportajele și cronicile publicate de autor între anii 1931—1956.

În articolele și reportajele publicate înainte de 23 August 1944, Eugen Jebeleanu redă aspecte ale zguduitoarei drame pe care o trăiau masele muncitoare din țara noastră în condițiile grele de viață ale orînduirii burghezo-moșierești. Exemplificatoare în această privință sînt articolele: **A leșinat de foame, Copiii fără cămăși și caii cu milioane, O jumătate de piine-trei luni închisoare, Cînd ajunge cuțitul la os, Sărăcia în uniformă.** În alte articole publicate tot în această perioadă, Eugen Jebeleanu se ocupă de condițiile deosebit de grele în care trăiau în regimul burghezo-mo-

șieresc scriitorii. Astfel în articolul **Poetul cu un singur ciorap**, autorul descrie drama vieții poetului Artur Enășescu; despre viața grea a scriitorilor din trecut ne vorbește și **Drama scriitorului tinăr**, scris la moartea lui Bogdan Amaru.

Articolele publicate după 23 August 1944, consemnează luminoase momente ale marilor prefaceri sociale ce s-au petrecut în țara noastră și în alte țări care au pornit pe drumul construirii socialismului; evenimente culturale, impresii de călătorie în țările prietene, comemorări de scriitori și luptători progresiști dintre care notăm: **Relații culturale cu URSS, Drept de vot pentru femei, În Polonia se dă pămînt țăranilor, Sufletul eroic al Cehoslovaciei, La Moscova, în casa lui Maiakovsky, În Leningradul Marii Revoluții...** În alte articole autorul evocă viața și opera unor mari scriitori, cum sînt Mihail Eminescu, Petőfi Sandor, Jozsef Attila, Alexandru Sahia, Louis Aragon și alții.

Volumul Din veacul XX constituie o cronică vie a ultimului sfert de veac, pe care ne-o dă unul dintre cei mai talentați poeți ai zilelor noastre, și în același timp un luptător pentru libertate și o viață mai bună pentru poporul muncitor.

LAXNESS, HALLDOR: Stațiunea atomice. București, E.S.P.L.A., 1956, 247 p. lei 3,20.

Despre lupta poporului islandez pentru pace și libertate s-a vorbit mult în ultima vreme, mai ales în legătură cu hotărîrea impusă altingului (parlamentului islandez) de masele muncitoare, de a cere guvernului S.U.A. ca armatele americane ale pactului N.A.T.O. să fie retrase din insulă. Tocmai asupra acelor momente grave, ale vînzării țării de către guvernarea Islandei și ale împotrivirii populare față de un asemenea act mișlelesc se oprește cunoscutul scriitor și activist social, Halldor Laxness.

Romanul conține povestirea tinerei țărănci Uglă, venită din nord la Reykjavik să slujească în casa doctorului Bui Arlann, deputat al ținutului de unde este ea originară. Uglă este o fată plină de înțelepciune și bun simț popular. Ea vine cu sufletul plin de vechile cîntece populare și își închipuie că cei ce conduc azi poporul sînt cel puțin asemănători eroilor din aceste cîntece. Dar curînd își dă seama că viața celor ce conduc țara e un lung lanț de jafuri și

vinzării pe seama poporului, că desfruiul și corupția rod pe dinlăuntru palatele aurite și pe cei ce le locuiesc. Mesagerii de peste ocean ai vinzării și afacerilor sînt primiți cu ploconeli de acești oameni, în vreme ce poporului i se fac tot felul de jurăminte mincinoase

Prin gura înțeleptei Uglă, scriitorul biciuie cu o ironie arzătoare întreaga pătură guvernantă din insulă, afirmînd setea poporului pentru o viață liberă. Ideile noi care frămîntă masele sperie pe bogătași, dar ele pătrund tot mai adînc în popor.

Astfel, prin cartea sa, Halldor Laxness aduce o puternică mărturie a dorinței de pace și libertate a poporului islandez

MÉRIMÉE, PROSPER: -Nuvele, București, E.S.P.L.A., 1956, 341 p., lei 5,80 (Colecția „Clasicii literaturii universale”).

Scrise în perioada 1829—1848, cele șase nuvele cuprinse în volumul de față au o tematică variată.

Unele din acestea ca **Neînțelegeri** sau **Abatele Aubin** reflectă moravurile „măliei societății” parisiene sau provinciale. Prima năvelă înfățișează lumea saloanelor parisiene, unde căsătoria este o afacere, un contract, care are la bază doar interese materiale. O temă asemănătoare găsim și în cea de a doua năvelă care demască în același timp fățarnicia clerului catolic, eroul povestirii abatele Aubin fiind mai preocupat de întîlniri galante și proiecte de avansare decît de păstoria credincioșilor săi.

Un puternic act de acuzare împotriva societății capitaliste este năvela **Tamango**. Aici, scriitorul ia poziția împotriva traficantilor de sclavi negri, îmbogățiți de pe urma acestui odios comerț. În altă năvelă intitulată **Carmen**, Mérimée zugrăvește trăsăturile fundamentale ale omului simplu din popor, redînd reacțiunile sale față de nedreapta orînduire a societății.

Culegerea mai cuprinde și două nuvele inspirate din viața Corsicei: **Mateo Falcone** și **Colomba**. În **Mateo Falcone** ne este redată povestea unui țaran corsican

care și ucide fiul de 10 ani pentru că a trădat spiritul de ospitalitate al corsicanilor predînd jandarmilor un proscris care se adăpostise în casa lui. Cealaltă năvelă redă aspecte din lupta poporului corsican pentru libertate.

CĂRȚI PENTRU TINERET

OBRUCEV, V. A.: **Plutonia**, București, Editura tineretului, 1956, 354 p., lei 5,90 (Colecția „Cutezători”).

Cunoscut om de știință, și în același timp autor al unor povestiri științifico-fantastice, academicianul V. A. Obruchev este cunoscut tinerilor cititori din țara noastră prin romanul său, **Țara lui Sannikov**, apărut nu de mult în traducere românească.

În **Plutonia** Obruchev înfățișează în mod sugestiv și captivant tablouri din trecutul geologic îndepărtat al planetei noastre.

Sub forma unei povestiri asistăm la expediția unor oameni de știință, care plecînd în cercetări spre Polul Nord, fac o descoperire surprinzătoare: între ghețurile Arctice găsesc un drum care duce în străfundurile pămîntului unde mai dăinuie încă viața din străvechile perioade geologice.

Obiceiurile oamenilor și animalelor uriașe din aceste perioade, sînt astfel cunoscute de expediție. Ceesurile trăite de oamenii de știință, primejdiile prin care trec, sentimentele pe care le încearcă, bucuriile, satisfacțiile ca și amărăciunile lor abundă în revelații care cuprind în același timp un învățămînt științific.

Sînt create ca să rămînă dragi cititorilor chipurile membrilor expediției, Kaștanov, Papocikin, Borovoi, Gromeko, Igolkin și Makșeev, care datorită curajului lor reușesc să culegă date prețioase privind viața pe pămînt din aceste timpuri îndepărtate.

Intocmai unui roman care îndeplinește cele mai exigente condiții artistice, **Plutonia** este în plus o carte care desface și instruește.

**Abonamentele se fac la toate oficiile
poștale prin factorii poștali și difuzorii
voluntari din întreprinderi și instituții.**